Coperta : *Cristea Müller*

G. CĂLINESCU

O P E R E

2

POEZII

1 9 6 5

E D I T U R A   P E N T R U   L I T E R A T U R Ă

POEZII

(1937)

COSMOGONIE

La-nceput a fost Avîntul,
Adiind peste goluri ca vîntul,
Mişcat de la sine, mereu nemişcat,
Tremurînd pe loc, în cercuri iscat,
Asemeni cu apa din lac vălurită,
Alergînd de nimeni lovită.

Cît a durat acest somn de cărbune?
Aritmetica n-are aşa cifre nebune.

Clătitu-s-a-n beznă al mărilor pat
Şi-n colţurile lumii trezit am ţipat
Şi-am picat în spume ca negrele vrăbii
Rătăcite pe grinzile unei corăbii,
În ţara cu pădurile sumbre
Populată de fum şi de umbre,
Unde cedrii se nasc ca un cînt
Şi eu însumi nu ştiu cine sînt.

Însă ştiu că tot ce se face
C-un safir de apă pe loc se va desface;
Nimic niciodată nu va fi după mine,
Decît nepătrunsul, grozavul, Cuvîntul
Adiind in aeternum ca vîntul,
Mişcat de la sine, mereu nemişcat,
Tremurînd pe loc, în cercuri iscat,
Asemeni cu apa din lac vălurită,
Alergînd de nimeni lovită.

MELANCOLIA

Arhanghelul plîngea pe puntea cristalină,
Căci răspîndind efluvii de muzicalitate
A sferelor de aur procesiune lină
Aluneca în goluri fără finalitate.

Interogînd concentric multiplele himere
Din orbita de foc a fulgerelor sale,
Privea cum traiectorii de facle efemere
Iluminau tăcerea nopții universale.

Și-n spații răsunară principiile vane
(Arhanghelul astral plîngea-n singurătate),
Căci lumile săpau elipse diafane
În pură melodie fără finalitate.

MELODII

Copil, abia făclia unui crin
În mîini ţineam, paharul dus la gură
Era o urnă rece, o figură
De-arhitectură grea luciosul scrin.

Şi patul mîrîia pe labe groase
De leu, pendulul vîjîia festiv,
Oglinda ardea, şi-ntr-un crater cu tiv
De-argint fierbeau istorii fabuloase.

Tavanul se urca prea sus. Pe geamuri
Se zugrăvea molateca furtună
A arborilor şi vedeam cum tună
Măreţ globul de cer izbit de ramuri.

Lumea suna frumos. Făceam ţimbal
Din linguriţe, tăvi, pahare, ceşti,
Pluteam în melodii cu cozi de peşti
Verzi, diafani, prin apa unui bal.

GNOSĂ

Otilia, tu eşti un microcosm,
Tu eşti Eden şi Tot.
Din suflul meu spre tine
În viscerele line
Se naşte-vor cu aripi
Babel şi Pharaot.

În marea, cad, uimire!
Legat de-al tău inel

Central, sînt sfîntul mire,
Şi şarpelui din el
Plin de seminţe vînt
Sînt primul lui cuvînt.

NEOROMANTICĂ

La lacul cel de munte, sub ninşii colţi alpini,
Pe-o bancă de mesteacăn, solemn şi elegant,
Ax redingotei negre, ţilindrului gigant
(Funebră turlă sumbră printre molifţi şi pini),

Şedea acum un secol Poetul. Sau tăcut,
Cu mîinile la spate, cu coamele pe umăr,
Se preumbla prin codri, cătînd solemn un număr
De trestii pentru orga cu fluierul acut.

Descoperit-am lacul între păduri. C-un tic
Mărunt tic-tic din vestă ceasornicul măsoară
Tăcerea greieroasă ce valea împresoară,
Ce-ar fi dădut extaze lui Richter şi lui Tieck.

În cap îmi creşte, turlă, ţilindrul cel gigant,
Cu mîinile la spate vîr faţa-n redingotă,
Din ape ies sirene şi o undină gotă,
Iar eu mă pierd în codri solemn şi elegant.

VÎNĂTOARE

Noaptea cînd uşa doarme şi lemnul grinzii creşte
Şi patul şade prins de vise-n cuie, sar
Pe spatele acelui puternic armăsar
Ce vine în nechezuri şi-n poartă se opreşte.

Cu mîna sprijinită pe gîtu-i, merg călare
Spre muntele cu lacuri şi perii de păduri,
Cu coniferi în lună şi dinţi de piatră duri
Pe care nici o hartă nu-l scrie şi nu-l are.

În valea de cenuşă e-un lac cu apă verde
Ce merge-n sticlărie şi smalţuri pînă-n alt
Tărîm, cu prunduri negre şi cu tavan înalt,
În care-un peşte roşu se-nalţă şi se pierde.

Şi către-acest tezaur de mirodenii plin
Se trag cu muget dulce cirede de bovine,
Şi-un cerb cu craca deasă să se adape vine,
Şi frunza răscolită în urmă-i crîşcă lin.

O, ce păduri enorme şi ce tăceri nedrepte!
Ce geologie rară pentru vînatul mitic!
Cum totul pare-n somnuri pe-un emisfer granitic,
Săpat de-un vis arhaic în turle lungi şi trepte!

Ridic un arc ce cîntă cînd coarda i se-ntinde
Şi trag; dar cîrdul muge, din apă ies lumine,
Iar cerbul creşte groaznic cu coarnele spre mine,
Brădetul se frămîntă şi către mine tinde.

Şi balta scade moartă, coclită; ceata rea
Aleargă-nvălmăşită cu sute de picioare,
Iar calul greu se-ntoarce prin smîrcuri fără soare,
O, ce păduri enorme şi ce tăcere grea!

GHENCA

« J'ai connu dans le Bourbonnais
une aimable vieille demoiselle »

André Gide: *Les nouvelles nourritures*

Pe an numai o dată la Ghenca merg, mătuşa
Din casa moartă-n anul o mie nouă sute;
Cu rochiile multiple ce par pe ea cusute,
După puţină pîndă la geam, deschide uşa.

Ca-ntr-un mormînt de rege cu poarta sfărîmată
De tîrnăcopul luciu de soare-al unui Schliemann
Lumina curge-nuntru făcînd să intre lima-n
Pereţi şi să se-ascunză păianjenii, armată.

Mătuşa des clipeşte ca pasărea de noapte
Şi pare năucită de zgomot şi lumină,
Ale odăii colţuri au străluciri de mină,
Huruituri de grote se nasc din paşi şi şoapte.

« Să-mi dai o linguriţă din vechea ta dulceaţă
De trandafir !» Mătuşa ascultă a mea dorinţă
De fiecare an cu mare suferinţă. . .
Obrajii-i sînt de ceară, pe frunte-i trece-o ceaţă.

Cu mîini ce vor să-nşele, c-un glauc de peşte-n ochii
Mărunţi, ea pipăieşte un muşuroi de chei,
Al cărui clinchet joacă la şoldurile ei
Sub groasele petale a nu ştiu cîte rochii.

Vrea să cîştige timp cu-a degetelor lene,
Abia aflată cheia nu-şi aminteşte unde
S-a rătăcit borcanul, şi fierul greu pătrunde
În broasca ruginită, cu tremurări viclene.

Dulapul e-o vitrină cu-obiecte milenare,
Dulceţurile-s grele de vişini şi caise
Cu zeama ca de sticlă elină, bloc de vise,
Şi-n loc de linguriţă mi-ar trebui amnare.

Cu degetele pipăi această miere-etruscă,
Uscată ca o lavă, cu smalţuri de coral,

Solidă, fără vîrstă, cu miezul mineral,
În care doarme-o veche, zaharisită muscă.

« Tu crezi, o, tanti Ghenca, în marea biruință
Asupra morții: Moartea e-n scrinul dumitale!»
Așa vorbesc și ronțăi dulceața de cristale.
Mătușa mă privește cu mare suferință.

FRAGMENT EPIC

Treceam cu herghelia prin ţara fără grîu
În care plouă zgură şi pomul e mărunt
Ca o uscată gheară şi peste-un prund cărunt
De grea bolovănime se-ncoardă-un arc de rîu.

Ţipau spre apă caii trăgîndu-mă la vale,
Încît păream centaur cu-o mie de copite,
Cu mîna-n şold pluteam spre recile ispite
Ale sticloasei groape fluide şi ovale.

A calului sub pulpe simţeam ţepoasa crupă,
Fierbinte, dimineaţa mi se spărgea pe piept,
În cap aveam tot vîntul, săgeata cădea drept,
A soarelui, spre neagra, nechezătoare trupă.

Priveam cu-atîtea coame în marele safir,
Gol rătăcit prin pinii pădurii de picioare
Ce tremurau frăţeşte sub grelele covoare
Cu ţesături întoarse, crispate de zefir.

O limbă linse stînca amară ca un sabur
Şi cînd îşi stinse vîrful în dulcele pahar
Cu uriaşe vinuri balsamice, un har
Cuprinse rece trupul în bruma unui abur.

Plesni deodată lacul de-atîtea trupuri grele
Căzute-n fum de spume cu gîtul scuturat,
Tăind ca şerpii de-apă cristalul viu, curat,
Dar cerul se umplu de mari nechezuri rele

Ce nu ieşeau din valuri. La ţărm pe patru pulpe
Sălta un om cu gura lăţoasă, mîniată,
Adevărat centaur cu pielea învîrstată,
De pete ebenine şi-afumături de vulpe.

« Jivină tu cu două picioare, ce te scalzi
Călare pe aceste neisprăvite vite,

De Jupiter lăsate cu braţe neivite,
Ce nu pot trage cu-arcul, nici strînge sînii calzi ! »

C-un salt fu lîngă mine străvechiul animal,
Toţi caii sforăiră ca-n frîuri care mînă
Prea strîns, cînd îşi înfipse o grea, păroasă mînă
În pleata vitei mele s-o tragă către mal.

Atunci sării în spate-i, c-un cerc pe după coaste,
De braţe şi picioare nechezu-i retezînd,
Păstrai din el doar calul, pe care purcezînd
Scosei din apă udă tropăitoarea oaste,

Iuţind cu tari călcîie picioarele răpite,
Încît păream centaur cu-o mie de copite.

GEOLOGIE

Stai pe-o planetă oarbă de noroi
Pe care-o roade-al fluviilor roi,
Pe care de la osie o sapă
Şi-o sfredeleşte un burghiu de apă.

Nu tulbura cu gîndurile tale
Scrumirea flăcării centrale!
Să vină prăbuşirea acestei joase cripte
Fără gunoi de ziduri şi de scripte,

Şi-n apa rece a mărilor să suie
Calcanul lătăreţ bătut în cuie.

Dogoare-ţi trupul gol
La mult scăzutul lunii rotogol
Ca ale tale oase
Să fie albe ca zăpada şi lucioase,
Să strălucească-n continentul mut
Asemeni fildeşelor de mamut,
Atunci cînd pasărea din alte lumi
În milenara ei rotire
Va trece peste-aceste cimitire.

PEDAGOGIE

Vera:

Tu-mi spui despre suflet şi zădărnicii
Şi-n filozofie arăţi dărnicii,
Cu ochi de părinte îmi faci rugăminte
Să fiu înţeleaptă şi veşnic cuminte.

Dar eu am visat să uimesc ca Elena,
A nopţilor veacului eu să fiu falena,
De mii de corăbii să se zguduie rada
Cetăţii alese să-mi fie Troada,
Să domnesc ca Circe pe mascuri şi boi,
Să se facă groaznic pentru mine război.

Însă, vai, tu nu eşti Ahile
Să te mînii, să stîrneşti lungi racile,
Să mă spui peste timpuri la Marea Egee,
Să-mi scrie Omer epopee.

Tu nu eşti erou, tu nu zeu, tu mîngîi
Şi mori şi mai sus de călcîi.

Eu vreau ca la ani cincisprezece
Din patru unghere eroii să plece
Şi-ntr-o cruntă, orbească bătaie
Cu morţi mulţi şi cetăţi în văpaie
Să rămîn ca o mică arătare
În mîinile celui mai tare
De care, rîzînd, să mă tem,
Să-i fiu şi noroc şi blestem.

Eu:

O, dac-aş fi Ahile, fiul Mării,
Al cărui păr pe ţărm în veci albeşte,
De pe centaur te-aş preda spinării
Lui Chiron ca să-ncaleci băieţeşte.

Piciorul tău ar fi subţire, lin
Pe lîngă torsu-i negru, cavalin;
Cu patru mîini am strînge coama udă,
Şi Chiron rău ar necheza de ciudă.

HERODOT, IV, 8—9

Hercul împinse boii lui Geryon din bezne,
Din clocotul oceanic, călare pe-o grea iapă
Pieptoasă, fumurie, ce strînsă între glezne
Păşea cînd pe nisipuri, cînd cu copita-n apă.

Cireada mergea blîndă, plutind după tilingă,
Acoperind cu valuri podişul calcaros,
Pe care cîte-o gură setoasă vrînd să-l lingă
Se ridica cu botul zadarnic şi bălos.

Văcarul trase-n pieptu-i tot aburul de sare
Şi scoase peste chingă un pîntece de vită,
Răcnind cu toată falca la taurul ce sare,
Dînd un ocol la vaca de biciul lui lovită.

Fugeau de spaimă boii cu coarnele lunare,
Cu guşile severe de zei fără cuvînt,
În unda de picioare copitele-s amnare,
Scînteia lor aleargă asemeni unui vînt.

Cînd valea se deşartă, pe dealuri turme noi
Molatece se-ndeasă la iarba groasă, tare,
Miroase pretutindeni a lapte şi gunoi
Şi cîteva cornute pasc leneş, solitare.

Hercule urlă, sare la rînd pe patru cai,
Aruncă grea măciuca în frunţile răzleţe,
Sub varul unor şanţuri şi floarea unor scai
Sudoarea-atîtor vite se scurge-n rîuleţe.

Au mers astfel cu scurte popasuri pentru hrană
Pe drumul tras de biciul bărbosului boar,
Lăsară-n jos de aripi alba Mediterană,
Intrînd în frigul unei păduri cu bradul rar.

Copacii se-nălţau ca nişte lungi pridvoare
De marmuri verzi spre-a cerului profundă schelărie
Şi se-auzea din ceaţă un tunet de izvoare
Dinspre cupole de-aur şi fină sticlărie.

Cu răgete s-opriră greoaiele armate
Şi Hercul pe măciucă stătu-ntr-un aprig studiu,
Nebănuind c-o vînă de ape sfărîmate
Scotea căzînd din ceruri acel solemn preludiu.

Prins de-un alean sălbatec, c-o mînă la cerbice,
Îşi drese speriat un behăit de oaie,
Apoi, dînd pinteni iepei, în plesnituri de bice
Porni mugind un cîntec cu şuier de cimpoaie.

Pădurea era rece şi lungă ca un mit,
Cădea în ţurţuri neagra noptatecă zăpadă,
Molifţii creşteau iute şi-n templul adormit
Punea-ntre trunchiuri luna cîte-o lucioasă spadă.

De mult scăzuse codrul şi răşinosul aer,
Pe-un bărăgan de papuri şi veştede nămoale
Venea îngrămădită dup-al tălăngii vaier
De tină unsă turma, cu mestecări domoale.

Hercule se-nălţă pe cal privind spre Istru
La apa plumburie, sub straşină de mîini,
Din goluri de departe suia un fum sinistru
Şi zarea răsuna de lătrături de cîini.

Cine-s băieţii netezi cu sîni şi line arcuri
Care pierduţi în ierburi pîndesc şezînd călare
Cu mîna semn făcînd după ţepoase ţarcuri?
Pupilele lor blînde sînt albăstrii şi clare.

Dorit de amazoane, eroul iute mînă,
Plesneşte tare biciul chemat la rîul Ger
Şi-not trecînd Porata cirezile le mînă
Acolo unde-i sticlă şi pomii mor de ger.

Şi soarele se stinge ca un cristal de sare,
Din cer cade statornic un nor de pene albe,
Pe cîmpul fără ţipăt o umbră nu răsare,
Mustăţile lui Hercul sînt sidefoase nalbe.

Un somn i-ncarcă pleoapa şi pe zăpadă-aşterne
Cojocul şi se culcă pe recile troiene,
Iar turmele-nsetate de-ascunsele cisterne
Se risipesc spre negurile hiperboreene.

Echidna-l aştepta cu pulpe de reptilă
Şi-nfăşurîndu-l dulce-n solzoasele ei gheme,
Trecu pe păru-i aspru dorinţa ei subtilă;
Hercule prins de friguri se-ntoarce-n somn şi geme.

LAUDA
LUCRURILOR

Lauda materiei

I

ERAM BĂRBATUL CARE...

Eram bărbatul care-n singurătăţi petrece,
Ca vulturul pleşuv pitit în stînca rece.
Nesuferind cîmpia fugeam de cei de jos,
Băteam din aripi iute spre muntele sticlos,
Şi peste creste ninse făcînd ocoluri rare
Granitul mohorît îl apucam în gheare;
Să scriu pe cer elipse eu mă credeam ales,
Pe sus scoteam un ţipăt de nimeni înţeles.

Cînd coama-mi străluci la tîmple sideral,
Mă coborîi în vale ca un Virgil pe cal

Cu lira într-o mînă, cu hăţurile-ntr-alta,
Unde foşneşte grîul sau aşchii scoate dalta,
Strînsei în spume frîul, făcui la oameni semn
Cum să arunce coasa, cum să cioplească-n lemn.
Cîntam. Dar prea departe de ei şedeam în şa,
Din gura mea un murmur nedesluşit ieşea.

Descălecai. Le-am zis: — În obşte mă prenumăr,
Lăsaţi-mă buşteanul să-l ţin şi eu pe umăr,
Din moară să scot sacii, albit tot de făină,
Să trag cu voi din baltă de peşte plasa plină.
Veghea-voi turma noastră-n ocolul de nuiele,
Cu plumb şi cu mistrie urca-mă-voi pe schele.
Frăţeşte mi-au strîns mîna: — Tovarăş fii cu noi,
Un fluier simplu taie-ţi şi fă-ne cînturi noi.

LAUDA MATERIEI

Tot Universul nu este
Decît joc de mari curcubeie,
În scripetul lumii celeste
Eu sînt aşezat pe-o scînteie.

Ce este-n planetele şapte
Se-ascunde în elemente,
Bolta e stropită cu lapte,
În lapte-s de stele fragmente.

Cerescul aşezămînt
Are un infim consonant,
Diamante găseşti în pămînt,
Pămîntu-i pe cer diamant.

Lăudată fie cascada,
Lăudată fie marea,
Minunată este zăpada,
Strălucitoare e sarea.

Vulcanii falnic detună,
Cîntă safirele clare,
În aer frunzele sună,
Grindina vine călare.

Elefanţi trec cu trompa groasă,
Armăsarii pe cîmpuri zburdă,
Tresaltă-n ţărînă, voioasă,
Cîrtiţa oarbă şi surdă.

De cimitir nu se teme
Fluturul ce-n aer scrie,
Din morţi răsar crizanteme,
Greierii cîntă-n sicrie.

Căldura se-mpacă cu gerul,
Zvîcnind materia creşte,

De păsări se-ntunecă cerul,
Balta se umflă de peşte.

Pădurile se-nmulţesc robuste,
Păşunile exală efluvii,
Lăudaţi întinsele puste,
Lăudaţi măreţele fluvii.

TRISTEȚEA ESTE STEARPĂ

În nouri, ca profeții, să nu stai niciodată,
Nu te răzni de-ai tăi,
Tristețea este stearpă, iar fapta lăudată,
Voios să cînți prin văi.

Fii fraților tăi pildă, de ești cu-nvățătură,
De mari isprăvi te-apucă,
Pe cremenea cea tare fă loc de arătură
Și mările usucă.

Pădurea nu te-nşele cu plînsetele-i vane,
Înfige-n trunchi toporul,
Cuptorul înroşeşte, fă secere, ciocane
Pentru întreg poporul.

În loc să-nalţi cu spada, sălbatic călăreţ,
Un groaznic osuariu,
Tractorul ia de hăţuri şi fi-vei mai măreţ
Decît trufaşul Dariu.

CU CEI CARE MUNCESC

— Odrasle-ale răpusei de mult melancolii,
Ce umbre-mi prevestiţi prin şaizeci de făclii ?
— Noi sîntem viaţa vie cu şaizeci de stindarde,
Căci inima ta cîntă şi sîngele tău arde.
— În mine dogoreşte un sîmbure de foc,
Asemeni salamandrei în flacără mă joc.
— Deşi de anii-n fugă în păr pe-alocuri nins,
De somn şi de tristeţe să nu te laşi învins.
— La ţiterele toate am pus o coardă nouă,
Şi muzelor libovnic am fost la cîteşinouă.

— Pe-ogorul fără margini, pe schela cea înaltă
Cu cei care muncesc fii pururi laolaltă.
— Oriunde-ntorc urechea, din Dunăre-n Ceahlău,
Ciocanele grozave răsună pe ilău.
— Nici tu nu sta visînd; zidește, stînca roade,
Adună vara grîul, culege toamna roade.
— Către cetate zilnic deschide-voi o ușă,
Și vatra curăți-voi de zgură și cenușă.

RAPORT

Cînd soarele-n ocean s-aruncă
Încep poeţii a lor muncă,
Pe şantiere intră-n şoapte
        Cu schimbul de noapte.

Sub sticla groasă care arde,
În mîini c-un instrument de coarde,
Veghez sub Cancer şi sub Leu,
        Pletos ca şi Orfeu.

Încep în clocote să fiarbă
Imensitățile de iarbă,
Răsună-n regnul vegetal
    Pahare de cristal.

De crește firul c-o celulă,
O plesnitură minusculă
Cu miriade face vers
    Și cîntă-n univers.

Molifții, trunchii de stejar
Cu tunete de orgi răsar,
Și sub al cerurilor naos
    E-o muzică de haos.

Țipînd din ce în ce mai tare,
De la distanțe seculare,
Spre boltă-ncep să se transfere
    Noi armonii de sfere.

Întru vecie ocoliți
De credincioșii sateliți,
Ce sparg eterul dens cu șuier
    Și clarități de fluier,

Sonorii aștri dau un ton
În uriașul ariston,

A cărui roată are acte
De grele cataracte.

La coborîş şi la urcuş
Planetele au un arcuş,
Saturn răspunde peste ele
Din ale lui inele.

E tare-a lor maşinărie;
Rezistă orice schelărie,
Putem clădi alte cetăţi
Şi-ara pustietăţi.

Se stinge-ncet la afelie
Această fină vijelie.
Cînd se destramă negrul cort,
Cîntînd, eu dau raport.

MĂREŢE FĂRĂ SEAMĂN...

Măreţe fără seamăn sînt fluviile şi marea,
    Cîmpiile şi cerul,
Dar mai ales slăvite-s metalele şi sarea,
    Cărbunele şi fierul.

Spre-ascunzătoarea lor mă voi urca pe brînci
    Cu mîna şi piciorul,
Şi cînd cu chica lungă mă vor zări pe stînci,
    Vulturii-şi vor lua zborul.

Ca un Nemrod străvechi ieşit la vînătoare,
Din piept voi scoate-un cînt,
Desfăşurînd veşmîntul mă voi scălda în soare,
Izbindu-mă de vînt.

Stropit de licurici, pe muşchi dormi-voi dus
Ca într-o caldă zeghe,
Cascadele-mi vor sta, zvîrlindu-se de sus,
Cu bufniţa de veghe.

Împodobit de fluturi în plete, dimineaţa,
Părînd o floare nouă,
Pe iarbă în genunchi mă voi lăsa, şi faţa
Spăla-mi-o-voi cu rouă.

OMUL

Iscusită, înaltă făptură
E omul ce-n laţ prinde vîntul,
Şi care pe soare sau bură
Cu plugul ară pămîntul.

Din toate el stoarce puterea,
Din smaragd şi aramă,
Minunată e mierea,
Bun mustul de la cramă.

Cristal scump e ghiaţa,
Albă şi rece zăpada,
Flacăra-i caldă ca viaţa,
Parfumată livada.

Frumos cîntă din stîncă
Izvoarele cînd cad
În valea adîncă
Cu buşteni de brad.

Călcat-am roua fîneţii
Cu piciorul gol,
În trifoiul dimineţii
M-am întins ca pe-un ţol.

Cu capul pe-a mielului lînă
Am dormit ca pe-o indiană stofă,
Însetat, la fîntînă
Am băut apă din cofă.

Mulţumit este omul cuminte
De cimpoi şi de fluier,
De nisipul fierbinte,
De-al bondarului şuier,

De întunecoasa noapte,
De strigăte şi colori,

De roadele coapte,
De făina din mori,

De soare şi planete,
De-a stelelor pleavă,
De meteori şi comete,
De luna suavă,

De fata cu sîni mici
Şi cu roşie buză,
De pruncii voinici,
De nevasta lăuză.

BRAZII

În munţi am auzit o surdă canonadă,
Crezui că stînci imense au început să cadă.
Izbeau în brazi topoare. Cîntau c-o sfîşiere
Vibrante joagăre, harfe forestiere.

Mirosul de cherestea
Cu smirna lui mă ameţea,
Stivele de lemne scot un fum
Mai suav decît orice parfum,

Cetina alunecoasă
E o pîrtie răcoroasă,
Rumegătura de la fierăstraie
Are moliciunea celor mai fine straie,
Scoarţa de brad e uşoară
Ca pielea de căprioară.

Lovit în şolduri bradul cu braţe-ncovoiate
Se clatină puţin cu părul dat pe spate,
C-un şuier teribil, c-un hohot de fier,
O coardă de liră ruptă din cer.
Dezveşmîntat de ramuri, de conul cel larg,
Purtat pe braţe gol ca un tînăr catarg,
Inocent la statură, flexibil şi slab
Alunecă-n vale pe repedele jgheab.
Jos pe torentul însăpunat de spume
Trunchiul tîrît de clocot se prăvăleşte-n lume.

Dis-de-dimineaţă
Brazii se-nfăşură-n ceaţă,
Vara cînd focul ameninţă sferic
Se-ascund în întuneric,
Iarna ca nişte spezi
Se-nfig în zăpezi.

Cînd pe boltă se-aprinse şi ultima stea
Văzui pe Diana cu mulţi cîini după ea.

TOT ÎNAINTE

Pendulul de nuc negru din iatac
Bate necontenit tac-tac, tac-tac.

Al ceasului de-agată pronostic
E-un mărunțel tic-tic, tic-tic, tic-tic.

În colivie cîntă un canar,
În aer e parfum de chihlibar.

Mătuşa şade pe o canapea
Severă, ţanţoşă ca-ntr-o cupea,

La gît c-o fundă de sticloase jeuri,
La piept dantele, bluză cu pliseuri,

Încinsă strîns la mijloc c-o pafta
Peste-un jupon de putredă tafta.

Inima ei de-amărăciuni e plină,
De-i zici cumva « tovarăşă », leşină.

Ce facem azi nu-i, după ea, de soi,
În poală tolerează un pisoi.

N-a fost de loc la cinematograf,
Se teme mult de şoareci şi de praf,

Fotoliile le-acopere cu huse,
Blestemă-automobile, troleibuse.

A astupat fereastra cu macaturi,
Spre-a nu vedea un bloc cu zece caturi,

Şi deşi fumul o gîdilă la nări,
Aprinde-n toiul zilei lumînări.

La ce e nou tresare fără minte,
Iar noi cîntăm păşind tot înainte.

AGRICULTURĂ

Adeseori mi-am spus:
Pe nici o poartă-a vieții nu-mi văd numele pus!
De-aş fi avut putere,
Desigur pe sub mare mergeam spre Centro Terrae,
Şi-n mai puțin de-o lună
Soseam într-o cvadrigă pe somnolenta lună.
Acum, descins din vis,
În obşte cu țăranii pornesc la cîmp deschis,
Pe-a soarelui căldură
Ca Flaccus şi Virgil m-ocup de-agricultură.

Cu apa aurie,
Fîntînile curg după o strictă geometrie
In gloria campestră,
Fiind, spre îndemn la munci, o veşnică orhestră.
Punînd la jug tractorul
În loc de boi molatici, ar într-un ceas ogorul,
Strigîndu-i hăis, cea,
Ecoul îmi răspunde voios dintr-o vîlcea.
Nainte de amiază
Verdeața încolțită începe să se vază,
Şi cînd lumina scade
Tulpinele se-apleacă de-atîtea flori şi roade,
Apoi din fluier plîng,
Şi caprele bărboase în jurul meu se strîng.
Cu nara udă vine
Împiedicată vaca de ugerele pline.
Păstorii cu opinci
Aduc turma de oi în cîntec de tilinci.
Atunci pe toți îi chem
Şi le recit în prag din ultimul poem.

RÎNDUIALĂ NOUĂ

Am curăţat ogorul, egali în muncă grea,
De buruiana rea,
Din vite şi seminţe am scos prin lungi altoiuri
Cele mai bune soiuri,
Am născocit unelte de sine mişcătoare,
Şi-n mari laboratoare
Materia studiind, din stîncă facem scrum,
Şi ţesături din fum,
Punînd în floră, faună şi-n zona minerală
O nouă rînduială.

Făpturile cu aripi mărețe stau la munte
Pe crestele cărunte,
Izvoarele țîșnesc făcînd de gheață dinți,
Dar uneori fierbinți,
Și-apoi se scurg la vale pe smălțuite jgheaburi
Cu grindină sau aburi.
În deal copacii cresc cu coame uriașe,
Acoperind orașe,
Cu frunzele cărnoase întotdeauna verzi,
Sub care cerul pierzi.
De-nfigi adînc cuțitul în scoarță către noapte,
Strîngi un burduf de lapte,
Și floarea care cade la orice adiere
E plină vîrf cu miere.
Aci livezi întinse se încovoaie pline
De rodii și smochine.
Cei care cu urciorul de la fîntînă vin
L-aduc umplut de vin.
Al treilea ținut e-o netedă cîmpie
C-o iarbă albăstrie,
Și care, mătăsoasă, crește de șase ori,
Făcînd tot anul flori.
Cînd cu piciorul gol, înfiorat, o scuturi,
Stîrnești potop de fluturi,
Și cine o mănîncă tînjește să se culce,
Fiind fragedă și dulce.
Pe-aicea vietatea pășește fermecată,
De-arome îmbătată.
S-o prinzi de corn te lasă fricoasa căprioară,
Pe mînă-ți cucul zboară,
Iar fata minunată cu pași smeriți și muți
Se-oprește s-o săruți.

LA UN PORTRET

Sînt eu acest cocon cu pletele pe umăr
Nespus de-ngîndurat ?
Prea multe întrebări în ochii limpezi număr,
De lume par mirat.

În mîna mea cea mică Ursitele au pus
Un glob de fildeş rece,
Cu el din răsărit şi pînă la apus
Să văd ce se petrece.

Cunună smălţuită, cu diamante şapte
Mi-au tras pe lîngă tîmplă,
Ca de la miazăzi şi pîn' la miazănoapte
Să ştiu ce se întîmplă.

Împodobit domneşte, în acest chip eu totuşi
Nu sînt acel de azi,
Nu învăţasem încă de ce cresc cedri, lotuşi,
Păduri de pini şi brazi,

De ce sînt viermi şi fluturi şi cîntă-n bălţi buhaii,
Şi-n aer ciocîrlii,
Iar peste bărăganuri, cu nările-n vînt, caii
Aleargă-n herghelii.

De-al miilor de flăcări în sfeşnicul eteric
Prea geometric rit,
De arşiţă şi ger, lumină şi-ntuneric
Şedeam nedumerit.

Cum rînd pe rînd purced, flori de zăpadă-n soare,
Evaporaţi de Moarte
Toţi cei din jurul meu, părea o ghicitoare
Nelămurită foarte.

Adîncile probleme desface-le-va omul
Cu-ai raţiunii dinţi,
În veci inaccesibil nu va rămîne pomul
Sublimei cunoştinţi.

ELECTRIFICARE

Minune fără seamăn eşti, aromat săpun!
Ca nardul Sulamitei ai un miros mai bun.

Şi tu, pastă de dinţi, candoare fără greş,
Ce umpli toată gura cu floare de cireş.

Aşijderi tu, pahar imaculat, ce eşti
Scobit în ametistul tăriilor cereşti.

O, clare farfurii şi ceşti de porţelan,
Raiul e-acoperit cu-asemenea olan.

Dar robinetul galben? Prin el vin de la munte
Cascadele-n odaie în şipote mărunte.

Nimic nu seamănă cu-această albă cheie,
Cînd o întorc, tavanul e-un joc de curcubeie.

O alta cînd sucesc, din pod în temelii
Într-o clipită casa-i ticsită de făclii.

Dar un comutator mai greu dacă înclini,
Atuncea tot oraşul e-o roză de lumini.

De scuturi la uzină un ivăr mare seara,
Se face dimineaţă pe loc în toată ţara.

De un mîner gigant de tragi cu tot avîntul,
Pe la meridiane iluminezi pămîntul.

Iar cînd pe cel mai mare îl mişcă-un inginer,
Se-aprind luceafăr, lună şi stelele pe cer.

TRACTORUL

Tîrîndu-se prin ierburi vine
Un cîrd de nu ştiu ce jivine,
Prea mari să fie coropişniţi,
Născute-n bezna unor pivniţi.
Au cap turtit, la piele-s crunte.
Se poticneşte cea din frunte.
E bivol sau e rinocer?
Pe nară are-un corn de fier.
Un om pe ceafă-i stă călare,
Jivina grohăieşte tare,

Deodată intră pe ogor,
Şi-l răscoleşte c-un picior,
Ca un mistreţ ce rîtul vîră,
Lăsînd prin putregai o dîră.
Trăgînd-o de urechi, o mînă
Ciurdarul la păscut ţărînă,
Pîn' la hotare cîmpul scurmă,
Sătulă pleacă după turmă,
Suflînd şi-urnindu-se cam greu
Sub norul vast, violaceu.

E bivol sau e rinocer?
Pe nară are-un corn de fier.

GRÎUL NOU

— Tovarăşe colectivist,
Unde alergi cu carul,
Tăindu-ţi drumul
Printre păsările cerului
Dese ca fumul ?
Plopii, tulburaţi, se frămîntă,
Coamele cailor
Ca harfele cîntă.

— Noi, ca şi Helios ieşind din palate,
Îi mînăm pîn' la piept
În păşuni aromate.

— În sacii răsunînd de cristale
Sînt, de bună seamă, trofeele tale.
Din ce luptă, tînăr erou?

— E partea mea din grîul nou.
Grămada? Înaltă cît piscul.
Bobul, de greu,
Vrabia nu-l prinde cu pliscul,
A fost bine rumenit la soare,
Pîinea va mirosi a floare.

II

SOAREL E

Soare cu coamele roşii,
La care cîntă cocoşii,
Iar insecta aurie
Bîzîie de bucurie,
Cînd verşi flăcări printre sfere
Simt că-n braţe prind putere,
Dobor cedrul, sicomorul,
Izbindu-i greu cu toporul,
Răstorn marmurile late
Şi înalţ spre slăvi cetate,

Trec călare prin puhoi,
Mînînd zece mii de boi,
Şi ascuns pînă la brîu
Secer valuri mari de grîu;
Tai păşunea mătăsoasă
Dintr-o clipire de coasă,
Mut pîraiele din albii
Spumoase ca floarea nalbii;
Pitit în desimea ierbii,
Săgetez leii şi cerbii,
Şi-notînd repede-n iaz,
Apuc crapii de grumaz;
Trec prin rîpi şi prin bulboane,
Fugind după amazoane.

LUNA

Tu nu eşti astrul meu, o, lună,
Ce numai noaptea te deschizi,
Cărnoasă, rece mătrăgună,
Întunecată de omizi,

Fiind într-a cerului grădină,
Cu flori mărunte de-aur, steaua
La care greierii suspină,
La care cîntă cucuveaua.

Frunzoasă, negricioasă suie,
Pe unde cade discu-ţi plin,
O buruiană amăruie,
Precum cucută şi pelin.

Strecori otravă-n stirigoaie,
Scaietul, cactusul se-ngraşă,
Şi frunza de podbal se-nfoaie,
Pe lîngă rîuri, uriaşă.

Pădurile se fac mai dese,
Se rotunjesc gutuia, mărul;
Sidef, la deget unghia iese,
Pe cap sporeşte sumbru părul.

Tu lustruieşti solzii de peşte
Şi coarnele lungeşti la boi,
Din cupa ta se risipeşte
De fluturi noctambuli un roi.

Ca de mareea ce se saltă,
De fluxul tău eu mă feresc.
Să fiu cu umbra laolaltă
Frate de cruce nu doresc.

TOAMNA

Din pom într-una zboară
Pe aripele line,
Şi-n jurul meu coboară,
Făcînd spirale pline,

Păuni, fazani, ninsoare
De păsări fabuloase,
Parcă venind din soare,
Şi-o zi în crengi rămase.

De-atîta aur, cînt,
Lîngă păduri mă joc,
De pretutindeni sînt
Împresurat de foc.

În aer mă ridic,
Pe drumuri noi plutesc,
Pămîntul e prea mic,
Cu cerul mă-nvîrtesc.

LAUDA ZĂPEZII

Mă-nchin ţie, zăpadă, cu cîntec de slavă,
Căci eşti precum crinul cu carnea suavă.

Tu vii negreşit din Calea-lactee,
Orice fulg al tău fiind o clară scîntee.

Din troienele tale imaculate,
Vîntul taie marmuri pentru palate,

Singurătatea noastră înnegrită de nori
O faci dintr-o dată grădină cu flori.

Ciorchini de salcîm dai cui vine să-ţi ceară,
Din ulmul înalt scoţi făclie de ceară.

La gît, ca la păstori, ne pui albă oiţă,
Pe fete le-ncununi cu flori de lămîiţă.

Pe arbori, pe drumuri, pe cîmpuri, pe case
Presari în roiuri fluturi de sticlă şi mătase.

Slavă ţie, nea de pe creste cărunte,
Căci ai gînd cinstit ca mireasma de munte.

Eşti spumoasă ca laptele ce dă în foc,
Brodată mărunt ca floarea de soc.

Şi cînd voioasă, rînduri-rînduri vii,
Eşti nevinovată ca un cor de copii.

Cînd te scuturi din cer despăturită lin,
Tu eşti curată ca pînza de in.

Aşa fără păcat este rufăria
Ţesută la fabrică de fruntaşa Maria.

AERUL

Fluid, subtil, indiscernabil aer,
Tu dintru începuturi element,
Pămîntului în flăcări aliment
Cînd s-a stîrnit primordialul vaer,

Prin guri de peşti sorbim această apă,
Pe fundul tău căzuţi ca-ntr-un ocean
Cu valul uriaş şi diafan
Din care sufletele vii se-adapă.

Vrînd să ieşim cu toţi la suprafaţă,
Spre èter ne săltăm mai sus, mai jos,
Şi fiecare a zbura învaţă.

Cu-al tău ecou de bronz luptăm vînjos,
Iar degetele noastre se răsfaţă
Pe-o liră grea cu pîntece de os.

FOCUL

Cine-i zmeul îmbufnat,
În postav roş îmbrăcat,
Care se umflă cu fală
Cu creasta de poleială?

În vatră rîzînd se plimbă,
Pe coş scoate cîte-o limbă,
De necaz pe loc pocneşte,
Pe uşa sobei zbucneşte.

Deşi fîlfîie uşor,
Este legat de-un picior,
Foarte schimbăcios la faţă,
Se tîrăşte, se acaţă.

Cu încheieturile slabe,
Tremură mereu din labe,
Cărnurile i se rup,
Şi e străveziu la trup.

La piele-i floare de mac,
Scoate abur din stomac,
În lemn de brad sau de tei
Cloceşte mii de scîntei.

Bătînd mulţumit din coade,
Lacom vreascurile roade,
Trece-n pădurea vecină
Şi-o paşte din rădăcină.

Intrat în stogul de fîn,
Locul tot îl lasă spîn,
Pe mare cu sabia
Aprinde corabia,

Apa, pic cu picătură,
Îl trezeşte, luată-n gură,
Dacă-l stropeşti pe picioare,
Oftează adînc şi moare.

CEASUL

De cînd pe lume te-ai născut
Într-una săbiile ascut,
Îți cînt mereu la clavicord
Cu netede bătăi de cord,
Și cînd ating ultima coardă
Lovesc solemn din halebardă.
Necontenit o zi întreagă-n
Cadența mea te dau în leagăn.
În timp ce te-odihnești pe loc tu,
Eu merg *interdiu ac noctu.*

Înaintez cu talpa mea
Pe-a veşniciei duşumea,
Îţi ţes cămaşa la război
Şi te-nvelesc cu vremuri noi,
Desfoliez mereu un tom,
Scutur nucile din pom,
Răstorn alunele din poală,
Clocotesc ca apa-n oală,
De clipe curăţ anii tăi,
Ca mazărea bob din păstăi,
Atît de multe-s într-un an,
Precum sămînţa de susan,
Rînduite după zodii
Ca boabele unei rodii,
Ca porumbul pe ştiulete,
Ca firul de păr în plete.
Am ca prăsila lui Danaos
Un vas cu fundul spart spre haos,
Iar fagurele meu de miere,
Îndată ce se umple, piere.

OGLINDA

Eu sînt un lac întunecat,
În care tu ţi-ai înecat
Figurile ca un Narcis
În mine zilnic sinucis.

Stînd lîngă apele-mi curate
Te ai pe tine-n faţă frate,
Îndată ce te-ndepărtezi,
Pe celălalt cum fuge vezi.

De te-ai încumeta să seci
Undele-mi de sticlă reci,
Ai fi mirat văzînd că-n fund
Nici un cadavru nu ascund.

Ca ploaia dîra unei crete
Spăl iute formele concrete,
Şi ce-n caietul meu ai scris
Se şterge-ndată ca un vis.

Dar noaptea, cînd tu dormi, ca fumul
Din mine zboară cu duiumul
Tot ce de ani eu ţi-am furat
Cînd te priveai lung şi mirat.

Fantomele ce-n mine zac,
În jurul unui mare lac,
De mîini ţinîndu-se se strîng.
Unele rîd, altele plîng.

PATUL

Cînd ceasul bate-un număr,
Iar eu ca-ntr-un sicriu
În pat mă-ntind, pe umăr
Cu-al nopții anteriu,

Între tablii sculptate,
Pe schelele de fag
Șed cu solemnitate
Ca pe un sarcofag,

Părînd un simulacru
Săpat în calcar pal
Pe-un complicat şi sacru
Mormînt episcopal.

Alături pe macat
Dorm fiinţe-nşiruite,
Sînt eu multiplicat
La vîrste felurite.

Şi-aşa de-atîtea ori
Culcat pe o saltea
Umflată cu mari nori
Urc spre o altă stea.

Tot ce-am visat odată,
Copil cu ochi adînci,
Un cal cu coama lată
Suind pieptiş pe stînci,

Corabia lui Vespucci
Cu aripi de hulub,
Zburînd pe-oceane lùcii
La cîrmă c-un herub,

Albi elefanţi sălbatici,
Pagode cu figuri

De Budha enigmatici,
Zîmbind din patru guri,

Sosesc din alte vise
Visate-n nopţi trecute,
Gonite spre abise
Şi-acum din nou crescute.

Gîndiri din ceasuri treze
« De unde », « ce » şi « cum »,
Construcţii, ipoteze
Vin în cămăşi de fum.

Din cele patru părţi,
Apar spre dimineaţă
Nălucile din cărţi
Cu chivere de ceaţă.

Pîn' la bătaia orei
Stau astfel pe mistere,
Pe-o ladă a Pandorei
Umplută cu himere.

FOTOLIILE

Trăiesc nedespărţit de cinci fotolii,
Surori ce m-au urmat din casă-n casă,
Păzindu-mă cu mină credincioasă,
Şi suferind de soare şi de molii.

Cînd plictisit m-arunc la ele-n poale,
Ele mă strîng la piept, mă bat pe umăr,
La sînul lor regenerat enumăr
Idei zburate, foi rămase goale.

Şi lemnul pe sub mînă-mi are vine,
Prin care pare-a trece-un sînge cald,
Al cărui puls tot mai zvîcnit devine

Atuncea cînd printre pliseuri groase
Cotrobăiesc picioarele feline,
Ducîndu-mă pe drumuri fabuloase.

ROCHIA DE MOAR

Ca de-obicei, aseară, trag ancora. Odaia
Rămîne ca o punte îngustă, în văpaia
A douăzeci şi patru de braţe de cleştar,
Închipuind sub grindă sistemul planetar.

În fuste verzi de-atlaz, se stăpînesc abia
Să nu dea din picioare, fotolii, canapea.
Volumele din rafturi zbucnesc, şi după zbor
Se-ntorc ca porumbeii la locurile lor.

Pe geam, un val oceanic stropeşte picături,
Se clatină-n oglindă desişuri de păduri,
Înăbuşită fierbe cerneala-n călimară,
Mieroasă, zmaragdie, suc de cucută-amară.

Dulap, scrin, piano, sobă, suspină fiecare,
A zdupăit ceva ca o descălecare,
Picioare transparente sosind din Paradis
Pun unghiile de aur pe masa mea de scris.

În lada de Braşov nu m-aşteptam să fie
Greieri, căror le ţin strictă catagrafie,
Unul silabiseşte în violina mea,
Altul preferă ceara din roşia duşumea.

Fui curios să văd gîngăniile ce fug
În pîntecul acelui multicolor coşciug,
Pe-al cărui fund, uitată, absoarbe naftalina
O rochie de moar a tantei Magdalina.

Cînd să ridic capacul mă năvăli un fum,
Pişcînd ca o pucioasă şi-un năduşit parfum
De liliac uscat, făcute scrum buchete,
Şi-odaia străluci de flăcări violete.

Iar lada mea trosnea ca focul de nuiele,
Şi aburul ieşea prin muchi şi găurele.

Ţinîndu-mi răsuflarea, deschid, aruncu-mi ochii
Pe locul fumegîndei, mucegăitei rochii.

Mi se păru umflată, aproape-nsufleţită,
Corsajul palpita, poala sălta boţită;
Mănuşile de aţă din fumăraie-şi scoase
Mătuşa Magdalina, chiar ea, carne şi oase.

Şi totuşi fără spaimă i-am dat un braţ, lejeră,
De mine sprijinită, stătu pe o berjeră,
Iar eu mersei cu grijă capacu-n loc să pun
Peste craterul lăzii cu clocot de săpun,

Ca nu cumva din Hades pe-aceleaşi vechi canale
Să se reverse şi-alte himere infernale.
Şi-aşa privii născuta din fumeguş stafie,
Cu părul ei de cîlţi legat într-o scufie

Albă ca spermanţeta, băţoasă de crohmală,
Iar gîtul cu mărgele părea vopsit cu smoală,
Ochii mocneau striviţi ca două mari stafide
Alunecaţi la vale în foarte-adînci firide.

Pe ici, pe colo, o geană, ca de măceş, o ţeapă
În pleoapele gălbui ca foile de ceapă,
Obrajii pămîntii înscorţoşaţi şi creţi,
 Acoperiţi cu pielea unor uscaţi bureţi.

Pe lîngă gură cresc nişte tulei de pluş,
Din nară pică mucul: floare de cerceluş.
Şi pe supt ochi mătuşa-i spoită cu funingini,
O coadă de melc, limba îi iese printre gingini.

Iar osul de la deget mai nici o carne n-are,
Şi unghiile crescute au arcuri ca de gheare,
Pe rochie foşgăiesc gîndacii, curcubeuri,
De n-or fi nişte jocuri de fluturi şi de jeuri.

Mătuşa-şi împreună mănuşile de aţă,
De poala hainei mele îngenunchind se-agaţă,
Şi implorînd burlesc, îmi zice: « Sprijin dă-mi
Să trec nevătămată prin douăşpatru vămi.

Scrie-mi vreo două stihuri, fă-mi vîlvă dăscălească,
Să mă cunoască lumea şi să mă pomenească. »
« Îmi va fi greu — zic eu — acum întîia oară
Să-ncerc o *Vita nuova* pentr-o octogenară. »

Dau s-o ridic. Mătasea din mînă, ruptă, scap.
Repede Măgdălina dă rochia peste cap,
Cu ghearele lungi pielea ca năpîrlită-şi taie,
Ia foc ca o hîrtie şi arde vîlvătaie.

Cu palma de ruşine la ochi — o credeam scrum.
Mătuşa însă zice: « Ia vezi-mă acum ».

Şi lîngă mine şade, ce frumuseţe, of,
O fată cu-ochi de agrişi în candid malacof.

Ca piersica prea coaptă e faţa-i purpurie,
De rupi pieliţa moale şi carnea se sfîşie,
Cu unghii conabii ca floarea de glicin
Ea-n masa mea loveşte pe dinţi de clavecin.

« Te voi cînta », strig eu, şi-n marile de-a valme
Ce-mi năvălesc în suflet în pripă bat din palme,
În pod nechează un vifor, cutremură tavan,
Pe geam se saltă un cal mare cît cel troian.

Trag botfori în picioare din piele de Cordova,
Înalţi pînă la şolduri, muiaţi în ambră; slova
Arsă pe ei — arabă; iau biciul de peteală,
Pe trup pun un brocart de fină poleială

Şi sar pe cal, prin grindă zvîcnesc afară, zbor,
Prin sfere dau o raită, mă urc şi mă cobor,
Cavalcadez departe spre-acel de aur ban
Ce arde şi se umflă: steaua Aldebaran.

Prin praf imens de foc străbat Calea-lactee,
Cu mîna pîlnie ochii feresc de vreo scîntee,
În fine trec prin Siriu, şi descinzînd eliptic
Pun tălpile din nou sub candelabrul criptic.

Nici babă şi nici fată ! Pocneşte-n violină
Unul din cei doi greieri, luminile declină,
Desfac capacul lăzii. În ea, pe fundu-i doar,
O veştejită rochie de jeuri şi de moar.

Miroase a patchouli, şi cînd o scutur, iată,
De-un nor de molii albe odaia e-mpuiată.
Adorm cîntînd în vise stihuri miraculoase,
Trei genii mă păzesc cu săbiile scoase.

TRANDAFIRUL

Mirosind trandafirul suav,
Mă gîndesc la ceva veşnic şi grav,
La Ahile spărgînd Ilionul,
La caldei ridicînd Babilonul,
La soarele coborînd în ocean,
Spre-a roşi păduri de mărgean.
Trandafirul îşi trage esenţa,
Coloarea şi magnificenţa,
Din sîmburele de nestemate
Şi flăcări îmbălsămate

Cu care metalele ard
De ani un miliard.
Trecînd peste el vreo albină,
De-atîta mireasmă leşină,
Cît este de tare nectarul
Cunoaşte prea bine bondarul.
Împinsă de un cànon numeric,
Floarea se desface sferic
După cerul cu planetele-n şir,
Care miroase a trandafir.

PEPENELE VERDE

Harbuz, colosal smarald
Crescînd pe pămîntul cald,
Vas lucrat de mîini persane,
Tăiat în meridiane,

Din care la razele lunii
Beau fazanii şi păunii,
Smălţuită, verde mitră,
Uriaşă, dulce chitră,

Pictată nucă de coco
De vreun aztec la Tezcoco,
Fruct demn de cedrii giganţi
Din ţara cu elefanţi,

Fagur sferic de Himet,
Chisea cu-ngheţat şerbet,
Planetară besactea
Cu şaluri turceşti în ea.

Din funduri adînci de mine
Sugi roşaţa de rubine,
Cu catran din minereuri
Vopseşti sîmburii de jeuri.

Din munţii cu chihlibare
Scoţi parfumurile rare,
Prin vrej din gheţuri îţi trece
Sucul zaharat şi rece.

Prin lungile tale cozi
Sorbi seve din antipozi,
Şi carnea-ţi arată fala
Soarelui din Guatemala.

MĂR TĂIAT

În acest măr trăieşte-n pace,
În curcubeie înfăşat,
Gingaş la piele şi pluşat,
Un mic vierme rapace.

E-un fel de geniu minier
Ce-şi sapă-n fructe cale-ngustă,
Şi-are-n gura care gustă
Mandibule de fier.

Chiar şi cînd doarme roade-n silă,
Şi-n noaptea umedă sticleşte
Tăiosul, carnivorul cleşte
De harnică fosilă.

În miezul crud îşi face uliţi,
De l-ai întîmpina te sperii,
Venind pe brînci, cu-atîtea perii
Subţiri ca nişte suliţi.

Şi peste tot în locul ros
Se scurge un balsamic vin,
Un suc de-eucaristii, sangvin,
Şi cu suav miros,

Pe care, cu pupile oarbe,
Trecut, filtrat ca printr-o sită,
Prin galeria părăsită,
Tîrîndu-se, îl soarbe.

Damnat la somnul infernal,
Obscur, fără răsuflătoare,
El se visează zburătoare
Închisă-ntr-un canal.

Pe-un glorios de marmuri pod
Se vede-n haină îngerească,

Cu àripe ce-ncep să-i crească
Ieşind la antipod.

În aerul mortal de tare,
Scăpat din mica lui păstaie,
Spre alte mere zboru-şi taie
În jocuri planetare.

Dar eu retez chivotul acru,
Misterele concentric rup,
Se zbate viermele şurub
În mausoleu de nacru.

PĂPĂDIA

Visez că soarele-i o păpădie,
A cărei floare-ascunsă nentrerupt
Aruncă peste-acoperişul rupt
Al cerului, în aerul ce-adie,

Imense fulguraţiuni de fire
C-o-ncetineală leneşă, spectrală,
C-o linişte de pauză corală,
De-o insonoritate peste fire.

Ninsoare e, invazie de fluturi?
După incalculabile gestaţii,
Impetuoase flori răsar din luturi,

Păduri de spume, albe vegetaţii,
Sau, Moarte, tu, cortina-ţi albă fluturi?
În somnul meu sînt multe generaţii.

COLIZIUNE

Cu mînă timorată
Îşi mişcă melcul lin
Piciorul cristalin
Pe linia ferată,

Şi carnea lui plăpîndă,
Întîrziindu-şi scopul,
Ridică periscopul
Într-o atentă pîndă,

Căci lunga şină rece
E-un infinit arcuş,
Un negru-alunecuş,
Prin fibra cărui trece

O tunătoare odă,
O undă emisară,
Ce face să tresară
A melcului pagodă.

Şi iată de semnale
Abia răsună halta,
Şi una după alta
Trec roate infernale.

O, tragice destine!
O, ignorate norme!
Ce greutăţi enorme
S-au răsturnat pe tine!

Pe talpa ta năucă
Tu te mişcai prea rar,
Al tău greşit orar
Uitase o nălucă!

Dar nu, de roata-adversă
La timp şi tacticos

Făcuşi doi paşi mai jos,
Aproape de traversă,

În zone limitrofe,
Cu carnea ta plăpîndă,
Stînd înţelept la pîndă,
Pe lîngă catastrofe !

COSMONAUT

Pe mare-o aripă-am aflat
De fluture imaculat,
Brutal împinsă-n sus şi-n jos.
Ce naufragiu curios!

Nu mai puţin pe-un vîrf alpin,
În coama unui falnic pin,
Ar fi un lucru uimitor
Să vezi un peşte zburător.

Îmi pare clară Odiseia:
Lăsînd garoafa şi-orhideia,
Dînd ipotezelor urmare,
Porneşte fluturul spre mare

Şi merge-n plină feerie,
A navelor policromie
Părîndu-i fluturi colosali,
Prin aer face paşi spirali.

În larg amerizează. Unde-i?
Se vede-ntors pe fundul undei,
Stînd drept pe un cristal concis
Ca un al doilea Narcis.

Deodată sticla se despică,
Înfuriat, Neptun ridică
Tridentul ruginit şi greu,
Urlă şi Thetis şi Nereu.

Zadarnic fluturul încearcă
Să se ridice ca o arcă,
Să se salveze de dezastre
Zburînd spre cerurile-albastre.

O grindină-l înăbuşeşte,
Deasupra lui se prăbuşeşte

O plumburie, groasă rouă,
Şi dislocat se rupe-n două.

O ! impalpabilă epavă,
Tu meriţi nu puţină slavă !
Cîţi cutezară, atraşi de-un flaut,
Pînă la primul cosmonàut !

GREIERII

Aseară-n biblioteca mea,
Din sobă, uşă, duşumea,
Din rafturile de stejar
Am ascultat un cîntec rar.
Veneau de pretutindeni scîrţîiri
În rîuri limpezi şi subţiri,
În mărunţele ferăstraie;
Părea că în odaie
Crescuse deodată o livadă
Şi buruieni în ladă,

Şi printre tomuri cu cotoare roşii
Foşnesc lin chiparoşii,
Că în Machiavel şi Guicciardini
Se zbat de vînt măslinii.
Trecutul mi-l pileau cu gura,
Scoţînd afară rozătura,
Stîrnindu-mi jalea şi iubirea,
Răscolindu-mi amintirea.
Sunau strident şi tare
Scrisorile de prin saltare,
Se auzea un gri-gri scurt pe masă
De la vreo strofă printre cărţi rămasă.
În ceasul încrustat cu fildeş şi bagà
Un greier ronţăia şi rumega.
Un scrin arhaic de mahon
Se prefăcuse într-un ariston,
Dulapul negru Biedermeyer,
În orgă grea cu ţevi de aier,
Şi soba cea plină de fum,
În sonor harmonium.
În paturi şi canapele
Găsise greierii ospele,
Garderobul cu vetuste fuste
Se umpluse de lăcuste,
Molozul dintre cărămizile de lut
Cînta ca şi de flaute umplut,
Ale tavanului vechi şipci
Erau ţitere şi scripci.
Credeam că dorm pe culmi la oi,
Şi-un Tityr zice-mi din cimpoi,
Apoi urcară înspre zona siderală,
Alcătuind o iscusită ţirîială
Pîn' ce lumina dînd în cercevele
Se mistuiră-n pulberea de stele,

Însă un greier mic,
Lui Sèneca amic,
Ascuns în tocul auriu,
Chiar ziua țiuie cînd scriu.

MISTREŢUL

Salut, păduri ciclopeene !
O, ce beţie de parfum,
Molizii, brazii din troiene
Exală de esenţe un fum.
A nins măreţ o noapte plină,
Stejarii tremură-n broboadă,
Sacerdotalii pini se-nclină
Cu pelerine de zăpadă.

Cu mîna pîlnie la gură
Un chiot dau pentru Echo,
Departe din înfundătură
Răspunde nimfa: O-o-o!
Mă-ntorc spre cer să prind viață,
Picioarele pun în compas,
De ger, sudoare, muc înghiață
Făcîndu-mi perle pe la nas.

Fug ursul, rîsul și dihorul,
În mînă scuip o dată eu
Și-apuc de coada grea toporul
Din care cînt barbar Orfeu.
Izbesc vîrtos la rădăcină
Un brad frumos ca un fecior,
Stropindu-mă cu neaua fină,
El șovăie într-un picior.

Semăn la chip cu Polifem
(Pe-un ochi un sloi mi-a pus peceți)
Pe Eol și Boreu blasfem,
Și pe Zamolx cinstit de Geți.
De frig am promoroacă-n palme,
Polei pe sculele de fier,
Să mă-ncălzesc răcnesc sudalme
De Hercule și Jupiter.

Bătînd zăpada fac o vatră,
Îngrămădesc trunchi peste trunchi,
Amnarul îl lovesc de piatră,
Cu iasca-aprinsă îngenunchi.

Se-ncinge straşnic jărăgaiul,
Trosneşte fiecare fus,
Ard crăcile de brad ca paiul,
Se-nvîrte ciorile pe sus.

Precum Aheii şi Troienii,
Aşez pe spuză un mistreţ
Îmbălsămat cu mirodenii
Şi miruit cu vin de preţ.
Pe o frigare-l pun să joace,
Şi-n timp ce-i dau o pişcătură,
Să văd adînc dacă se coace,
Din ploscă trag o-nghiţitură.

Închin Cotnar pentru Echo,
Care-mi răspunde: O-o-o!

COSITUL

Sub crestele cărunte,
Pe care vara străluceşte neaua,
În fînul de pe munte
După cosit îmi văd, pe spate, steaua.

Ce este oare viaţa?
Cu mine vino să veghezi din noapte
Şi pînă dimineaţa,
Cînd piere de pe cer imensul lapte.

Simţi-vei cum lucerna,
Trifoiul cresc din huma lunecoasă,
Făcîndu-ţi vie perna
Pe care mîine-o vei culca sub coasă.

Sulfina, cimbrişorul
Trăiesc învălmăşite fără schismă.
Ghizdeiul, meişorul
Se-amestecă cu aromata izmă.

Măreţul Solomon
Nu-şi bălsăma talarul şi tunica
Cu mir şi cinamon,
Precum de rouă mi-e jilavă chica.

Tresare mortăciunea,
Şi pretutindeni unde-ţi calcă paşii
Se clatină păşunea
În care sar şopîrla şi cosaşii.

Cad merele pe jos
În cimitir, şi şase luni pe an,
Sub nucul cel vînjos
Căpriţele trăiesc ca-n Canaan.

Dînd hrană florilor,
Se scoală morţii ca-ntr-o înviere,
Şi din esenţa lor,
Fără răgaz, albina scoate miere.

Statornicie

O, TU, CU OCHI ALBAŞTRI...

O, tu, cu ochi albaştri, cît de frumoasă eşti!
Aşa desigur sînt făpturile cereşti,
Pe care le vedeam, copil, întraripate,
Cu cîte-un crin în mînă şi pletele pe spate.
Cînd te cuprind de mijloc îmi pare că e vis,
Că mi-a picat un înger de sus, din paradis.
Cu mare sfiiciune pe-obrazul tău pun gura,
Gustîndu-i ameţit aroma şi căldura.
De mă pecetluieşte buza-ţi trandafirie,
Mă simt înviorat ca de-o eucaristie,

Mă-ntreb de-i cu putință ca tu să mă iubești.
O, tu, cu ochi albaștri, cît de frumoasă ești!

Mîngîie-mă cu mîna ta cea copilărească,
Îneacă-mă cu coama ta supraomenească,
Ce cade ca o creangă pletoasă și divină,
Cu miros de cinam și frunze de lumină.
Fă-mi cerc pe după gît cu brațul tău subțire,
Așa cum se cuvine smeritului tău mire,
Și lasă-te ușoară cînd cu un salt vînjos
Te duc în patul biblic de cedru și-abanos,
Neprihănită, goală, zvîcnind fără veșmînt
Să dormi cu mine noaptea în sfînt așezămînt.
În raiul tău suav mă-mbii și mă sfințești,
O, tu, cu ochi albaștri, cît de frumoasă ești!

FRUNZA

Din frunzele ce-n geam
Azi s-au lovit într-una,
Căzînd sub pom morman,
Ţi-am pus în carte una,

Bătînd în roşiatic,
Ca un ţesut domnesc,
Cu fire de jăratic
Ce încă mai sclipesc.

E moale ca atlazul,
Şi ca o gură mută
Ce străbătînd obrazul
Pe pleoape te sărută.

Precum într-un ghioc
Asculţi al mării hohot,
În foaia mea de foc
Cad frunzele cu şoşot.

Auzi foşnirea lină,
Suspinul lor uşor,
Atunci cînd prin grădină
Le-mpinge un picior.

Sau cînd le-alungă vîntul
Pe drumuri şi-n oraşe,
Cîntînd pe tot pămîntul
Preludii uriaşe.

O, Til, ţi-am pus în carte
O frunză de atlaz,
Prin care de departe
Te mîngîi pe obraz.

NU

« Mă iubeşti ? », pe Til întrebai, strîngînd-o în braţe.
Părul pe-obraz revărsîndu-mi, rîzînd zise: nu.

« Cugetă bine ce spui, am strigat cu faţa spre lună.
Zeii stau martori în stele cu ochii la noi.»

Til mă scrută cu privirea albastră ca marea,
Candid şi galeş zîmbind, din nou zise: nu.

« Vrei tu să fiu Agamemnon, Alexandru sau alt erou
mitic ?
Troia vrei, Theba ? Mă vrei cu spada sclipind ?»

Noaptea era măreaţă, se-auzea al planetelor cîntec,
Til, mîngîindu-mi coama, zise iar: nu.

Degetele-ncet eu prin aer le resfirai ca pe liră,
Vaiete triste de fiare răsunau prin păduri.

« Ştii cît a plîns Orfeu, pierzînd pe Euridiké,
Jalea mea este mai neagră „nu" de-mi răspunzi. »

Til mă cuprinse de gît, pe umărul meu lăsă capul.
Buzele abia mişcînd, ca un ecou şopti: nu.

O, TILY...

O, Tily, eşti nebună,
Eu n-am mai multă minte,
Ne-arată-a fi din lună
Şi semne şi cuvinte.

Aproape dezbrăcată,
Te-ntorci şi te întinzi,
De tine încîntată,
Zîmbeşti între oglinzi.

Eu, rigă într-o ureche,
Cărui de oşti nu-i arde,
Înşir rime pereche,
Păzit de halebarde.

Tu cînţi de-mi spargi timpanul,
Faci zeci de piruete,
Cutremuri chiar tavanul,
Pîn' ce te iau de plete.

Le suflu şi le scutur.
Tu-mi mîngîi pumnul greu,
Eşti prinsă ca un flutur
De laba unui leu.

În ochi cînd te scrutez
E-atîta albăstrime,
Că-n stare-abia te crez
De-aşa gingaşe crime.

Părintele-ţi sînt, Domnul!
Ce iute-adormi mă mir.
Ca să nu-ţi tulbur somnul,
Eu nici nu mai respir.

TIL A INTRAT ÎN CASĂ

Til a intrat în casă
Pripită ca furtuna,
Zvîrlind vijelioasă
Jos, una cîte una,

Mănuşi, ciorapi, sandale
Şi rochia de pe ea,
Şi cu picioare goale,
Rîzînd în faţa mea,

A început să joace
Cîntînd mai mult în gînd
Încolo şi încoace
Pe duşumea săltînd

Un dans de fantezie
Lunar şi virtuoz,
Sublimă erezie
Chiar pentru Berlioz.

Și salutînd suavă
Cînd dansul isprăvi,
De gît mă luă şi gravă
În ochi lung mă privi.

Mă sărută, mă strînse
Cu gest copilăresc,
Şopti, cu hohot plînse:
« Eu nu te mai iubesc ».

O, zei aşa de cruzi,
N-am şters obrajii mei;
Și astăzi mai sînt uzi
De lacrimile ei.

Mă-ntreb de-atîtea ori:
Tot să fi fost minciună?
Ori eu țes lumi din nori,
Ori Til este nebună.

CU MÎINILE-AMÎNDOUĂ

De mult pe-al nostru crug
Eu aveam chip și grai,
Vedeam solarul rug,
Iar tu, Til, nu erai.

Sclipeau comete, stele
Zăpada cea ușoară;
Cu diamante grele
Ploua în cîte-o vară.

Călcam iarba nebună,
Mai naltă decît omul,
Şedeam drept, şi-n furtună
Mă scuturam ca pomul.

Răcoare îmi da rîul,
Mă-mbălsămam cu crinul,
Ca mierea-mi părea grîul,
Plin de tărie, vinul.

Dar cîteodată totuşi
Tînjeam în acest rai,
Creşteau platani şi lotuşi,
Iar tu, Til, nu erai.

Mă întrebam pe unde
Întîrzii şi colinzi,
Te căutam în unde
De ape şi oglinzi.

Ştiam c-o viaţă vie
Din viitor mă cheamă,
De-a cărei gingăşie
Mi-era şi dor şi teamă.

Dar într-o zi vestită
O uşă s-a deschis,

Frumoasă şi smerită
Tu ai descins din vis.

Mi-ai zis, zîmbind: « Sînt eu !
Cu mîinile-amîndouă
Te chem în veacul meu
Spre-o primăvară nouă. »

STATORNICIE

Til, ce şoptim o dată
Se-aude pînă-n stele,
Trăim etern prin ele.

Cu soarta-ngemănată
Sîntem ca două limbi,
E greu să le mai schimbi.

Tu ai crezut, se vede,
Că juri glumind şi treci!
Oh! ne-am legat pe veci.

Cuvintele sînt spede,
Oricît de slabe încă
Inscripţii fac şi-n stîncă.

Fie profan ori sacru,
Amor e el şi tot el.
A spus, cred, şi-Aristòtel.

E gingaş ca un nacru,
Dar miezul e de-aramă,
Că piere nu mi-e teamă.

Din osie să scoţi
Încerci, Til, în zadar,
Sistemul planetar.

Să mă abaţi nu poţi,
Aştrii mereu mă trag.
Tot ce faci tu mi-e drag.

La vorba-ţi răutăcioasă,
Ce-i drept, pleoapele strîng,
Şi pe furiş chiar plîng.

Dar inima-i voioasă,
Căci cele două limbi
Nu-i chip să le mai schimbi.

CONSULT TOŢI FILOZOFII

Ce este această lume,
Otilio, să-mi spui!
Neantul face glume
Fiind un demon haihui.
Ce este această lume?

Te-ntreb unde e anul
Cînd prin salon jucai,
Sau răscoleai brusc pianul
Ca pe un stol de cai?
Te-ntreb unde e anul!

Am în acest album
Un fir de-aur curat,
Din părul tău — un fum
De mult evaporat.
Am în acest album.

Consult toţi filozofii,
Pe Platon şi Socrat,
Să ştiu dacă pantofii
Sînt semn c-ai existat.
Consult toţi filozofii.

În scrin am o batistă
C-un monogram rotund.
La teza agnosticistă
Cu ea-ncerc să răspund.
În scrin am o batistă.

Cînd totul se usucă,
Şi ochii amăgesc,
Că n-ai fost o nălucă
Nu pot să dovedesc.
Cînd totul se usucă...

BARBA

Otilia, hai sus pe cal,
Pe crupă aruncă-te la spate,
În coama mea de Decebal
S-ascunzi pupilele curate.

Înnoadă mîinile gingaşe
Lîngă grumazul meu vînjos,
Şi lasă tălpile golaşe
S-atîrne fără scări în jos.

Trei plete negre, trei stindarde
Vor fîlfîi măreţ în vînt,
Scăpărăturile vor arde
Scaieţii roşii pe pămînt.

Prin gîrle şi prin lac vom trece,
Cînd pe la vad, cînd înotînd;
Stropiţi în piept de apa rece,
Gonind ne vom usca curînd.

Sălbăticiunilor cu pliscuri
Le vom părea, cred, speţe noi,
Vom face drumul către piscuri
Cu păsările după noi.

De bucuria cavalcadei
Vom trage-o lungă chiuială,
Vom sta în spumele cascadei
Să ne spălăm de năduşeală.

Şi cînd ţi-oi prinde-n palme faţa,
Să nu te sperii de-a mea barbă,
E parfumată ca fîneaţa
Jilavă, moale ca o iarbă.

APA VIE

Ades în casa mea mă-nchid,
Şi plîng ca regele David
Pe fiul său Avesalom
De plete spînzurat în pom,
Cu gîndul la Otilia,
Cu părul ca vanilia.
S-o torn în aur de Ofir,
Punîndu-i soclu de porfir,
Sub un împodobit tavan
Din lemn de cedru de Liban?

Pustiu e muntele Sion!
Unde ţi-e templul, Solomon?
Dă-mi, rege, apa vie,
Care pe morţi învie,
Căci vreau s-o ţin curată,
De-a pururea nevătămată,
Cu gloria cîntării
Şi prospeţimea mării,
Sclipitoare ca rubinul,
Neprihănită ca şi crinul,
Răcoroasă ca un lac,
Şi floarea de liliac,
Cu-obrajii plini de rouă,
Ca merele cînd plouă.
Suflarea dulce să-i rămîie,
Ca la o coajă de lămîie,
Şi trupul îmbălsămat,
Precum un strugure uscat.
Piciorul neted în sandală
Să aibă carnea de migdală.
Şi să lase-n urmă val
De smirnă şi santal.
Vreau să trăiască-ntr-una,
Cît stelele şi luna.

GENEALOGIE DIALECTICĂ

Naintea vieţii tale
Cu miliarde de-ani
S-au închegat metale
Şi-au bubuit vulcani.

Rozina, ai mulţi strămoşi,
Prin unghii tu eşti rudă
Cu munţii cei stîncoşi,
Ai jad în carnea crudă.

Din algă, iarba groasă,
Jucînd în mări crispate,
Ai coama graţioasă
Ce-ţi cade lung pe spate.

Bunic ţi-este mamutul
Greoi la călcătură,
De monştrii vechi temutul,
Căci fildeşi ai în gură.

Sărutul mi se trece,
Dar cîteodată pregeţi,
Ca silexul eşti rece,
Deşi ca iarba fremeţi.

NU MĂ MUSTRA

Nu mă mustra prea tare,
Ce-acum am să rostesc
Sînt vorbe milenare:
Rozina, te iubesc.

Ştiu, astfel de cuvinte,
Tocite de vechime,
Le-alungă un om cuminte,
Dar mie-mi par sublime.

Simţindu-mă erou,
Eu mor şi înviez,
Uimit de-al lor ecou,
Un nou Orfeu mă crez.

Plutesc ca-ntr-o poveste
Cu-ndrăgostitul soare,
Formula asta este
Mereu fermecătoare.

Spunînd-o vom păşi
În Cîmpii Elizei,
Vom fi iluştri şi
Asemeni unor zei.

Cu capul tău pe umăr
În viitor eu cresc,
Rămîn de-a pururi tînăr,
Rozina, te iubesc.

PIATRA FILOZOFALĂ

Cînd te cuprind la piept,
Sau îngenunchi vibrant,
Mă simt mai înţelept
Ca filozoful Kant,

Care-a ajuns cărunt
Scriind *Raţiunea pură*,
Eu te sărut mărunt
Pe-obraji, nas, ochi şi gură.

Poeţii cei sublimi,
Romantici sau ermetici,
Fugind pe înălţimi
Au fost nişte bezmetici.

Munţii se-ntorc pe dos,
Uit timpul să-l mai număr,
Cînd capul tău frumos
Îl laşi pe al meu umăr

Sau cînd te-ncrunţi uşor
Şi mă scrutezi atent,
Să ştii dacă te-ador,
Ori sînt impertinent.

Cu coama aurie
Eşti mult mai triumfală,
Decît prin alchimie
Piatra filozofală.

Eu voi intra în rai
Zburînd printre profani,
Prin tine, care ai
Doar douăzeci de ani.

PAŞII

Pe poarta-ncet deschisă cînd te strecori tiptil,
Hoţeşte de-ai călca, simt paşii tăi, o, Til.

Din miile de timbre ce sună-n univers,
Îndată-ţi recunosc precipitatul mers.

Aşa, de frică, sare prin crăpături şopîrla,
Şi-ascunsă pe sub pietre din fluier cîntă gîrla

Sau roade veverița alunele-n dinți sparte,
Şi-n lampă se izbeşte un fluture de noapte.

E-un foşnet inefabil, un strop în geamul ud,
Un zbor suav pe care eu singur îl aud.

Furtuna dacă te-ar îmbrățişa pe drum,
Desfăşurîndu-ți părul în aer ca un fum,

Pămîntul de-ar urla de grindină şi ploaie,
Şi piedică ți-ar pune copacii ce se-ndoaie,

Dac-ar trăsni prelung prin norii uriaşi,
Te-aş recunoaşte totuşi îndată după paşi.

În cale ți-aş ieşi, să-ți şterg obrazul ud,
Căci mersul tău suav eu singur îl aud...

INTERDICŢIE

Nici n-ai ieşit pe uşa cea de perete dată,
Şi-ncep să număr ziua cînd vei veni din nou,
Mă înveleşti cu părul şi mă săruţi o dată,
Şi pieri din faţa mea cîntînd ca un ecou.

Iubirea mea-i făcută din grijă şi-aşteptare,
Să merg cu tine-alături îmi este interzis.
Stai într-un turn de aur sclipind în depărtare,
Şi ca s-ajungi la mine tu zbori peste-un abis.

La ora fermecată te-aştept cu îndoială,
De-ntîrzii simt o spaimă, de vii, melancolie,
Mi-e teamă de-acea zi în veci catastrofală
Cînd nu te va mişca a mea thaumaturgie.

Din mine trupul tău nu se va face rodnic,
Puţin te strîng în braţe, mai mult te văd în vis,
Nu-ţi voi fi mire sacru, ci pururi un logodnic,
Să merg cu tine-alături îmi este interzis.

SAFIRE

Ca un miner ieşit din mină
Mi-acopăr ochii la lumină,
Trec ameţit printre colori,
Vederile mă dor de flori,
Mă miră flacăra din vatră
Şi muntele sticlos de piatră,
Abia pot îndura
Cleştarul, marmura,
Oglinzile, zăpada,
Sideful, apa, spada.

Dar cînd albastrele-ţi safire
Privesc, îmi vin în fire.

Vîntul, oricît de lin,
Mă săgetează-n plin,
Ploaia de primăvară
Pe palme mi-e povară,
Un fluture de trece,
Simt aerul mai rece,
De-o vrabie ce vine-n zbor
Îndată mă-nfior,
Mătăsurile ce foşnesc
Mă-nţeapă şi rănesc,
Dar cînd cu braţul tău subţire
Mă strîngi, îmi vin în fire.

EPITALAM

Obrazul tău e proaspăt, îmbălsămat şi rece
Ca mărul abia rupt,
Prin părul tău în vîlvă vrăjită mîna-mi trece
Într-un desiş abrupt.

Genunchi, picioare, umeri, subţirele tău bust
Şi mirul gurii tale,
Tot ce respir şi-ating cu buza are gust
De cărnuri vegetale.

O, vino-ncrezătoare în casa mea, tu, care
Ai şaisprezece ani,
Nimeni de vîrsta-ţi darul de-a te slăvi nu are,
Toţi sînt nişte profani.

Ca să mă-nchin cu imnuri şi în acord de ţiteri
Să-ţi cînt şi să-ţi descînt,
Eu ştiu pe dinafară ca cei mai vechi presbiteri
Al Cîntecelor Cînt.

Punînd a mea ureche pe pîntecele gol,
Pe-acel sigil de nacru,
Îţi voi vorbi de aur, de fildeş, de pristol,
De tot ce este sacru.

Eu ştiu să te slăvesc cu palmele pereche,
Precum în Vatican
Un papă umanist, uimit de lumea veche,
Bronzul atenian.

Am învăţat anume saluturi monahale
De l-Alighieri Dante,
Smerite genuflexii, suspine, osanale
Gentile şi pedante.

Nainte de-a te trage-n alcovul plin de umbre,
În arca lui Noah,

Îţi voi cînta preludii pe clavicordii sumbre
Din Haendel şi din Bach.

Canoanele cunosc cum să te fac exarca
Venerei cipriote,
Am comentat adînc pe marele Petrarca
Şi pe bătrînul Goethe.

Mîngîietor în şoaptă şi fără şovăire
Eu sînt poruncitor,
Supune-te suavă unui teribil mire
De taine ştiutor.

EROTOCRIT

Iubite Erotocrit,
De tine cît am jelit!
Mă uitam la cîte-o stea,
Şi mă topea dragostea,
Mi se părea că se-adună
Toţi libovnicii în lună,
Că stelele-s flori în grădină,
Iar Luceafărul albină.
Nu puteam din plîns să tac,
Închisă tot în iatac,

Despleteam coada pe umăr
Şi-ncepeam perii să-i număr,
Vrînd ziuă şi ceas să ştiu
Cînd de gît o să te ţiu.
Ascultam pe lîngă uşi,
Crezînd c-o să vii acuşi,
La geam alergam pripită,
Auzind de cal copită.
Ascultam zvon de cişmele,
Ţi-auzeam glasul în ele.
La freamătul de finici
Îţi credeam paşii aici,
Numele tău cel drag
Îl desfăşuram şirag,
Fiecare literă
O cîntam pe ţiteră.
Fiecare vorbă
O sunam pe teorbă.
Noaptea te visez în somn
Gătit în straie de Domn,
Ca într-o icoană scris,
Sprinten ca un chiparis,
Iar în tărie la fel
Cu cedrul din Israel.
Încondeiaţi cu migală
Ochii-ţi au chip de migdală,
În gură ai anason,
Şi pe piele cinamon,
Şi pieptul lat şi păros
E un lan cu spicul gros.
Gol în aşternutu-mi vin,
Să simt că-nviu şi leşin.
Cu braţele fă-mi un cerc,
Să nu pot scăpa de-ncerc.

Sărută-mă pururea,
Să rămîn de tine grea;
Din frunte spre tălpi în jos,
Să-ți fac un cocon frumos;
Din tălpi spre părul gălbiu,
Să-ți fac cocon cilibiu.

DEBORAH

În numele cel sfînt al lui Iahvèh, e ora
Să se-mplinească legea, să fii a mea, Deborah.

O dragoste lumească-i mai sacră decît Thora!
Cum de-ai uitat porunca strămoşilor, Deborah?

Femeia e datoare, precum Şelomo scrie,
Bărbatului puternic să-i fie bucurie.

Cu brațele subțiri să-l strîngă de grumaz,
Să-și desfășoare părul stufos pe-al lui obraz,

Să-i dea din rodul gurii și-al sînilor, din tot
Ce-ascunde rușinoasă întru al ei chivot.

Cînd îngerul vorbește cu falnică ivire,
De seminții și neamuri nu este îngrădire.

Deborah, amintește-ți de Tobie și Sara,
De-Ammòn ce s-a culcat cu ruda sa Tamara,

De Iacov cărui Domnul împărtășindu-i mila
I-a hărăzit drept soațe pe Lea și Rahila,

De înțeleapta Sarai dînd lui Avram în dar
O roabă egipteană, pe tînăra Agar.

Vii din Liban, Deborah, frumoasă peste fire,
Ai cincisprezece ani și ochi de mari safire.

Urmează-mă, Deborah, e vremea să trăim
Ținîndu-ne de mînă în munții Efraim,

Să te-mpleteşti gingaşă ca viţa pe-al meu trunchi,
Obrazul meu să-l laşi lipit cald pe genunchi,

În apele cu spume să ne scăldăm pereche
Şi buza mea să-ţi dea fiori lîngă ureche.

Ne vom hrăni cu faguri şi cu smochine dulci,
Voi strînge ierburi moi pe care să te culci,

Cu gura îţi voi pune peceţi pînă la glezne
Şi te voi legăna ca să adormi mai lesne.

A zis să te iubesc Cel ce-a dat suflet humii,
Să nu faci stricăciune în rînduiala lumii.

HARICLEEA

O, prea iubită Haricleea,
A fericirii aflã cheia
De la un filozof expert
Uitat de Diogen Laërt.

Deci *primo*, mai presus de toate
E a te-avea-n proximitate,
Legată în îmbrățișare
De-i cu putință cît mai tare,

Să nu rămînă-ntre noi loc
Chiar dac-ar fi să te sufoc,
Să simt cu-obrazul cum respiri
Şi ale genelor clipiri.
Cu degetele cînd sfioasă
Tu piepteni chica mea lăţoasă,
Pe umăru-ţi cînd mîna-n jos
O plimb să văd de-i lunecos,
Lăsînd-o pe genunchii reci,
Să ştiu de-s demni de-artiştii greci.

Secundo, poate să se mişte
Din loc toţi codrii; noi, ca nişte
De lună zăpăciţi nebuni,
Nepăsători de goţi şi huni,
Din buze să ne miruim
Setoşi pe unde nimerim,
Ca să rămînem pururi tineri,
Milostiviţi de Zîna Vineri.
Nu-ţi mai destăinui şi-alte glume
Cu care pe această lume,
De mari calamităţi pîndiţi,
Putem fi foarte fericiţi.

ARETUZA

Iubite Erotocrit,
De ce eşti aşa mîhnit?

Minunată Aretuza,
De dragu-ţi mi-e arsă buza.
Alergai în larga lume
Pe calul meu alb în spume.
M-am dus să cumpăr covoare,
Să ţi le pun sub picioare,

Să nu simţi la glezne trudă,
Să calci ca pe iarbă crudă.
Am adus zugrav vestit,
Să-ţi facă chipul leit.
În părţile indiene
Visam negrele-ţi sprincene,
Pe cîmp cu cicori şi jaleşi
Mă priveai cu ochii galeşi.
Lîngă nuferii din iaz
Mă gîndeam l-al tău obraz.
Mă suii în foişor,
De cristal strălucitor,
Venea vîntul rotocoale,
Îţi simţeam părul cel moale.
Călcai cetăţi sumedenii,
Unde se vînd mirodenii,
Nu găsii plătind comoară
Gura ta cu scorţişoară.
Ochiul dacă îmi cădea
Pe cîte-o zarnacadea,
Pe iasomii şi iacinţi,
Mi-aminteam de ai tăi dinţi.
În pădurea cu măslini
Auzeam paşii tăi lini.
Cînd zăream un chiparos,
Vedeam trupu-ţi mlădios.
Gutui de vedeam mănunchi,
Cugetam l-ai tăi genunchi,
De vedeam grîul în spic,
Mă gîndeam la puful mic,
La pîntecul diafan,
Ca vasul de porţelan.

CHLOTO

Pe seară cîteodată mă plimb prin vis agale
Pe lîngă temple vechi cu frize şi-astragale.

Printre măslini, smochini şi cipri pare-mi-se
C-aş fi putut să fiu Ahile sau Ulise.

Aş fi mîncat oi fripte, naramze şi lămîi,
Nemuritor în toate, afară de-un călcîi.

Şi pentru-o fată crudă crescută preoţeşte
Aş fi-njurat în corturi, m-aş fi bătut hoţeşte.

La Troia-un cal de lemn puneam în faţa porţii,
Sau mă porneam pe drumuri să văd din viaţă morţii,

Cu ceară în urechi pe sub soioase chice,
Legat de un catarg să nu mă-ncînte Circe.

Eheu ! Un timp imens de-Aheea mă desparte,
Am fost ursit de Chloto să dorm cu capu-n carte.

1940

IDILĂ TEOCRITIANĂ

În hrubă du-te, Daphne, şi dă la bute cep,
Din vinul cel bătrîn acuma vreau să-ncep.

Să fii cu ochii-n patru urciorul să nu-ţi scape,
Pojghiţa ca de sînge n-o speli cu zece ape.

Dacă de ger la vrană s-a-nţurţurat izvorul,
Porfirul minunat fărîmă-l cu toporul.

Desprinde de pe grindă costiţele-afumate
Şi strugurii chirciţi cu boabele brumate,

Şi vino sus la vatră cu chiciură pe-obraz,
Cînd se preface-n lacrimi să fac de tine haz.

Feriţi de Acvilon să stăm strînşi în odaie
În faţa a doi buşteni ce ard cu pălălaie.

Nectarul să nu-l torni decît în vas de lut
Trandafiriu de spumă şi pîn' la vîrf umplut.

Nimic dacă-mpotrivă, cum mi se pare, n-ai,
Să punem pe Mirtil să fluiere din nai,

Şi să jucăm prin casă vechi jocuri idolatre,
Ca speriat dulăul să-nceapă să ne latre.

Amor stînd la fereastră priveşte-ntraripat:
E un îndemn acesta să-mi vii la noapte-n pat,

Căci ştii că sînii tăi într-una îmi dau bolduri,
Eşti netedă la umeri şi plină pe la şolduri.

Ca să ne-mbete somnul, uscate-am pus în pernă
Sulcină, levănțică și-o mînă de lucernă.

Pot să te strîng în brațe cît timp ard șapte facle,
Fiind săltăreț ca Pan și tare ca Heracle.

EU SÎNT GREC

Cînd mă aşez lîngă unda sărată a Pontului negru,
Pulpele goale-ntinzînd pe nisip, visez că sînt grec.

Plin de-o pojghiţă de sare sînt bronz răsturnat de pe soclu,
Spumele trec peste mine lăsîndu-mi trupul lucios.

Thetis aruncă pe țărmuri pletele-i îngrozitoare,
Vrînd să le-apuc, rămîn cu șuvițe de alge.

Mii de sirene cîntă în scoica urechii mele,
Mii de tritoni își saltă din apă spinările verzi.

Stoluri de mari păsări albe țipînd se coboară spre valuri
Peste puzderii de pești ca pete de smoală.

Nave cu vîslele lungi alunecă lin spre uscat,
Se clatină grele, cu miros de putrede nuci.

Pescari cu bărbi ascuțite, goi ca pe-o urnă elină,
Plase răstoarnă umflate de roadele mării.

Deal de scrumbii argintii zvîcnind, aruncîndu-se-n aer
Calcani ghintuiți, moruni cu falca lățoasă.

Iar dedesupt plesnește din coade o albă sirenă,
Prinsă-n rețea, cu ochii ca două smaralde.

Încearcă să fugă spre larg, zbătîndu-se iute,
Eu sar în picioare, o prind de șoldul solzos.

E umedă, tremură-n braţe, nebuneşte începe să ţipe.
Surorile-asemeni răspund din negrele funduri.

Ameţit o sărut sălbatec pe gura crudă şi rece,
Mi se pare că sorb o stridie vie.

Piere cu hohote trasă de mîinile verzi ale mării.
Eu toropit pe nisip visez că sînt grec.

RĂZBOI TROIAN REZUMAT

Pădurea mlădioasă de finic
Sufla îmbălsămată
Din ea cînd răsări un Grec voinic
Ţinînd de mînă o fată

Subţire, crudă, încă un arbust
De cincisprezece ani,
Gutuie sînii, acrişori la gust,
Grumazii diafani.

Pe cap un păr ca frunza de măslin,
Inel lîngă inel,
Şi tot aşa-ntre coapse creţ şi plin,
Un vînăt stînjenel.

« Dă-mi fata ! am zis turbat, e prada mea,
Altă răsplată cere »,
Şi-ndată goi sărirăm pentru ea
La luptă în tăcere.

Ne-am strîns în braţe grele pentru mica
Elenă de sub pom,
El mie cleşte, eu trăgîndu-i chica
Ca unui Absalom.

Trosneau picioarele precum se rupe
O cracă de stejar,
Ne apucam de păr, de piept, de crupe,
Suflînd focos şi rar.

Văzînd că doar cu joc de muşcătură
Şi ciupituri de vrăbii
Ne-alegem, tot mai încruntaţi de ură
Am pus mîna pe săbii

Şi înteţind război de fier, buimac,
Cu ele, sclipitoare,

Ne-am zugrăvit cu ude flori de mac
Pe braţe şi picioare.

Cînd retezai de trunchi capul voinic,
O rodie măreaţă,
Intrai în codrul negru de finic
Cu fata mea cea creaţă.

LILA-LILU-LILI

Lil, sufletul meu sună ca-n peristilul grec
Sandalele ce-ntr-una pe lespezi albe trec.

Clar ca un coif de-argint, prelung ca o armură
Pe scara de onoare, vibrînd la izbitură,

Ca un oştean gonit dînd calului îndemn,
Să treacă-n fuga mare peste-un podeţ de lemn,

Ca, doborît de bardă, al bradului lung trup,
Ca teiul ce trosneşte cînd crengile se rup,

Ca ploaia care cade pe-acoperiş în ropot,
Sau ca un liliac izbindu-se de clopot.

Metalic ca cembalul, scandat ca un poem,
Eteric ca paharul de vechi cristal boem,

Ca prin păduri cu cerbi şi haite lătrătoare,
Din ce în ce mai tare un corn de vînătoare.

De fugi, cînt după tine un jalnic hallali,
Lili-lila-lilu, lila-lilu-lili.

•

VIN DIN LIBAN, MIREASĂ

Din munţi de smirnă vino, din umbrele pădurii
Vin din Liban, mireasă,
Dulceaţa de sub limbă-ţi şi umezeala gurii
Cu miere este dreasă.
Ţi-e părul de pe cap stufos ca un finic,
Domol precum fîneaţa,
Pîrîu în care scald grumazul meu voinic
Cînd crapă dimineaţa.
Obrazul tău e coajă de măr creţesc, cărnoasă
E buza ca smochina,

Şi răsuflarea ta de crin şi chiparoasă
Miroase ca grădina.
Iar ţîţele rotunde cu miezul bun şi tare
Sînt două chitre coapte,
Ciorchini de tămîioasă cu boabe mari din care
Voi ciuguli la noapte.
Pleca-mă-voi cu faţa spre-a coapselor tărie
Aşa cum se cuvine,
Spre pîntecul de fildeş şi de argintărie
Scris cu-alabastre vine.
În patul meu de cedru cu stîlpi de foişoare
Culcuş îţi voi aşterne,
Luîndu-ţi pe braţe coama, desculţele picioare,
Te voi sălta pe perne.

Doina lui Orfeu

1940-1943

DOINA LUI ORFEU

Frunză verde măghiran,
Mă născui prunc năzdrăvan,
Maica vineri m-a făcut,
Spre sîmbătă am crescut,
Iar duminică la lună
Începui să cînt din strună.
Sînt fecior de dumnezeu,
Pe numele meu Orfeu.
Avui dragă ce-i zicè
Vestita Evridikè.

Ca să aibă mlădiere
Am hrănit-o tot cu miere,
Cu naramză şi smochină,
Să-i fie pieliţa lină.
Ah, tu, soartă schimbătoare,
Că mi-a murit de lungoare!
Of, of, of, ce chin, ce jale,
Cîntam şi plîngeam pe cale.
Din ţiteră cînd ziceam,
Lei şi pardoşi îmblînzeam,
Căprioarele veneau
Şi la mine-ngenuncheau,
Păsările fără număr
Mi se aşezau pe umăr,
Stelele cu mii lumine
Mergeau toate după mine.
M-am coborît şi la hău
Să-nduplec cîinele rău.
În zadar se îndurară
Că, privind napoi, mi-o luară.
De atunci mă tînguiesc,
Cu pădurile vorbesc,
Trăiesc fără bucurie,
Precum la istorii scrie.

VIAȚA

Vai mie, amară-i viața,
Mai șubredă decît ața!
Unde-i mîndrul Decheval
Și-amazoanele pe cal?
Unde-i bădica Traian,
Crai norodului rîmlean?
Unde-s marii voievozi
Cu boieri și cu aprozi,
Și domnițele ochioase,
Învăscute în mătase?

Unde-i Mircea înţelept,
Cu zale de-argint pe piept,
Şi oştirile viteze
Din cetăţi cu metereze?
Unde-i Ţepeş cel nebun
Şi Alexandru cel Bun,
Vasile Lupu vestit,
În jder încotoşmănit?
Unde-i Chiajna cea isteaţă
Ca şi-un bărbat cu musteaţă,
La sprincene arcuită,
Pe obraz sulemenită,
Gătită cu mahmudele,
Cu brăţări şi cu inele,
La brîu cu două paftale
Cu multe diamanticale?
Unde este Eminescu
Şi Tudor Vladimirescu?
Unde-s grădine cu flori,
Ploi de toamnă şi ninsori?
Unde sòţii şi duşmanii,
Unde lunile şi anii,
Unde visuri şi păreri,
Unde e ziua de ieri?

POM USCAT

Pe-aceste crăci de fier la cer crispate
Nu-atîrnă fructe coapte cît e vară,
A florilor serafică povară
N-o poartă pomul primăvara-n spate.

Dar crengile sinistre nu-s sterile;
Deşi sucite-n sus ca vise rele
Şi pentru lună-alcătuind zăbrele,
Au toată iarna încolţiri febrile.

Cînd bate viscolul atunci dau muguri
Şi se încarcă de ciorchini de ciori,
Ca de recolte vii de negri struguri.

Nasc rodul sumbru de mai multe ori;
El zboară precum fumul scos de ruguri
Şi pomul face iar funeste flori.

PROVERBELE LUI SOLOMON

În Israelul meu păşesc de dimineaţă,
Şi ca un Solomon pe cap cu mir sfînt uns,
Cu coamele pe umăr, iluminat la faţă,
Sînt rege nepătruns.

Înalte porţi de bronz în urma mea se-nchid,
Las îndărătul meu Liban de colonade,
Spre cei rămaşi afară, vîrtoasă ca un zid,
O grea fîntînă cade.

Eu pe un tron de cedru în sală cu lungi grinzi,
Cu pardosea de fildeş, cu flori şi-aurituri,
Cu sfeşnice de bronz şi cu de-argint oglinzi
Adun învăţături:

« Din vijelia mare, din groaznicul prăpăd
Ce culcă jos smochinul şi chiar finicul drept,
Se scoală mîntuit, precum în lege văd,
Doar omul înţelept.

De la răuvoitori să nu asculţi îndemn,
Căci mierea altora adesea e venin;
Ce-alunecă uşor ca bunul untdelemn
E un amar pelin.

Cu omul cel nebun* nu fă tovărăşie,
Şi apa şi sălcie s-o bei din al tău puţ,
Să fugi de ciprii negri, alege voioşie
Şi chipul cel drăguţ.

Femeii iscusite să nu-i cazi în ispită,
În patul ei cu scoarţe să intri anevoie,
Fereşte-te de fata prea des pe trup stropită
Cu cinamon şi-aloie.

* La împingerea României în război, alături de Hitler.

La cîmp seamănă grîu şi seceră-l cînd creşte,
Poftind la mirodenii să nu visezi năluci,
Mai bine bea din vinu-ţi, cu lapte te hrăneşte,
Cu azimă şi nuci.

Muierea certăreaţă loveşte-o c-un toiag
Cînd ca şi ploaia-n jgheab îţi ţiuie-n urechi,
Şi probozeşte-ţi pruncul oricît ţi-ar fi de drag,
Fă ce-au făcut cei vechi. »

În sala-n care-atîrnă, sclipind sub roşii grinzi,
Grădini de candelabre cu flori şi-aurituri,
Şi mai stufoase seara prin marile oglinzi,
Eu scriu învăţături.

GEBELEIZIS

La clătirea vremii să aflăm un leac !
Ce-avem noi de-a face cu-acest aprig veac ?
Cu pene pe cap ca Pieile-Roşii
(Ca să fim la chip la fel cu cocoşii)

Să străbatem invers valul caraib,
Spre-a ne regăsi vechiul nostru trib,
Să descoperim aurul de ieri
La Hauha şi Cuzco în Cordilieri.

Dacă însă crezi că eşti get-beget
Urmaşul direct al neamului get,
De la Burebista rămas pînă azi,
Să ne afundăm în munţii cu brazi.

Acolo şi-acum dacii străvechi trezi-s,
Vom putea vedea chiar pe Gebeleizis,
Pe cap c-o grozavă căciulă de miea,
Cu zăpada încă tot albă pe ea.

Acolo mereu în iarba cu cimbru
Paşte îndesatul la spinare zimbru,
În lacuri albastre se adună ploaia
Şi se înmulţeşte sălbatecă oaia.

Scoruşele-atîrnă pe pomi în şiraguri,
Scorburile aspre sînt pline de faguri,
De cumva te saturi de negrele mure,
Ca să frigi vînatul dă foc la pădure.

1943

PARADISUL MEU

O, preacurată Fecioară Maria,
Cînd eram copil tu cuvîntul mi-ai dat
Că prin bună purtare voi avea bucuria
Să intru în cerul binecuvîntat.

Mi-ai spus că-n paradis sînt mărețe grădini
Cu pomi uriași ce nu fac decît flori,
Cu parfum mai suav ca de roze sau crini,
Unde cîntă păsări de multe colori.

Şi-n fiece livadă va fi cîte un lac
Rotund precum o ceaşcă de porţelan
Şi apa lor gustoasă mult îmi va fi pe plac
Ca un vin aromat ori ceai de Ceylan.

Îngeri prea curioşi se vor strînge de-a valma
Fîlfîind în juru-mi ca şi vrînd să m-anunţe,
Asemeni porumbieilor ce se-adună-n palma
Aceluia care le-oferă grăunţe.

Pe tipsii heruvimi învîrtindu-se-n cruguri
Îmi vor aduce poame şi rodul cel mai rar,
Chitre, ananas, curmale, smochine şi struguri
Cu boabe roşcate ca de chihlibar.

Dintr-un vas de preţ de la Ispahan
Sorbind hidromel am s-adorm confuz
Pe iarba cu fire de covor persan,
La cîntecul unui minunat avuz.

Fecioară Maria, dă-mi graţia ta
S-aduc şi pe Vera-n locul glorios.
Dacă, precum cred, ne vom săruta,
Vei lăsa, -mi-nchipui, ochii blînzi în jos.

Spune-mi, oare-n rai plouă uneori?
Ninge cu fulgi mari? Sînt zile cu ceaţă?

Puţină tristeţă, o turmă de nori
Îmi vor răscoli fiorul de viaţă.

Fii iertătoare, încununato cu aur,
Noi am slujit şi Olimpul elin,
Din el ne-a rămas un bătrîn centaur,
Călărim adesea lîngă torsu-i plin.

Gîndesc că micii îngeri nu se vor speria,
C-arhanghelii nu vor trage spada spre crunta-i barbă,
Că-n lacuri va fi slobod cu noi a se-mbăia,
Să se rostogolească pe-mbălsămata iarbă.

Şi mai ales socot că nu voi fi oprit
Cu cîinele să intru în sempiterna vatră,
Paradisul mi-ar fi de tot nesuferit
Dacă l-aş auzi la poarta lui cum latră.

Fecioară Maria, cuvîntul mi-ai dat,
Numele tău fie binecuvîntat.

LENE FEUDALĂ

Cu kimonoul galben pe iarbă-ngenunchiat
Stă lîngă iazul putred arcaşul asiat.

Pereţi de cremeni linse sclipesc în depărtare,
Ca nişte aurite, celeste sanctuare.

În apă-şi spală părul sălcii odorifere
Şi se privesc placide dinţoase conifere.

Ca o tafta se mişcă greoaia undă creaţă,
Şi peste vale-apasă o linişte măreaţă.

Deodată un cerb răsare şi îndrăzneşte abea
Cu simulări de cracă să plece fruntea a bea.

Mongolul trage arcul de veche panoplie,
Dar invadat de lene şi de melancolie

Trimite-n sus săgeata spre flori monumentale,
Stîrnind pe baltă ploaie de frunze şi petale.

FONS BANDUSIAE

Am voit şi eu ca şi tine, Horaţiu,
Un şipot al Bandusiei să cînt în al meu Laţiu;
Dar n-am găsit în drumu-mi negru ca de cărbune
Decît cataracte colosale, nebune,
Coborînd din stînci care fugeau în nori
Spre zborul solemn a mii de condori,
La a căror spume ca ninsoarea de reci
Veneau nu boi sau capre, ci minotauri greci;

Apa tuna aşa de teribil,
Încît cuvîntul Lirei era inaudibil
Şi-o ploaie în avuz cu stropi de chrysopraz
Făcea să-mi alunece lacrimi verzi pe-obraz.

1942

Cu gloria cîntării...

CITITORULUI

Nu-ţi dăruiesc aci decît nişte poeme
    Din cele mai modeste,
Statui abia-ncepute, alegorii, embleme
    Rămase fără ţeste.

Dar vreau să ştii anume că totuşi mai am încă
    Versete cu ideea
Sublimă-n care-ntrec în muzică adîncă
    Pe David din Iudeea,

Şi care fiind de-un foc prea corosiv şi dens
Nu pot sta în crater,
Abia turnate-n cupe c-un roşu fum imens
Evaporate pier.

Astfel în loc de vinul cel sfînt din Canaan
Miroşi puţină zgură,
Din rodiile coapte şi chitra de Liban
Vei lua doar scrum în gură.

CĂLIMARA

Cerneala mea e o esenţă rară
Bătînd în purpură şi auriu,
O apă vie într-o călimară,
Fierbînd atunci cînd scriu.

Din undele ei grele se exală
Cele mai dulci miresme ce cunosc,
De ambră şi de coji de portocală,
Vanilie şi mosc.

Cînd tocul scot muiat în fundul ei,
Şi pe hîrtie zborul dau peniţei,
Caietul alb se umple de scîntei
Şi joc de artifiţii.

Un curcubeu de flăcări se ridică
Tîşnind în fire ca dintr-o cişmea
Făcută din cleştar şi majolică,
Stropind pe fruntea mea.

Pe un covor mă-ntind, devin persan
Şi mă visez cu ochi întredeschişi
Călare străbătînd spre Ispahan
Păduri de chiparişi.

GEORGICON

S-adun visez grămadă volumele vestite,
Şi să le văd nuiele de flăcări mistuite,
Şi numai cu *Virgilii Georgicon* subsuoară
Să plec apoi la ţară.

Pe-un corn de plug cu stînga să-mpart în largi
răstimpuri,
În gînduri cu Poemul, mari chiote la cîmpuri,
Iar boilor ce fac mătănii pe-arătură,
De bici, o plesnitură,

Ca moale clătinîndu-şi, gigantici melci cuminţi,
Băloasele lor boturi cu izmă printre dinţi,
Copitele să-ndemne şi-agalele spinări,
Suflînd aburi pe nări.

În soare fierul luciu ar luneca pe-o rînă,
Sclipind pe valuri negre-nchegate de ţărînă,
Şi de pămîntul jilav piciorul zdravăn, lesne,
Mînjit pînă la glezne,

S-ar scufunda pe brazde; şi arşi obrajii, cruguri,
S-ar umple de-o sudoare ca boabele de struguri,
Iar braţu-ar tremura de cazna pe pogon,
Sucit ca un otgon.

În părul gros ca alga şi-ar năpusti avîntul,
Jucîndu-mi flamuri sumbre pe lîngă tîmple vîntul,
Şi cozile cămăşii mi-ar pîlpîi spre vale,
Ca pînzele navale.

Aprins către amiază, cu răsuflarea lipsă,
M-aş trage sub rotata stejarului eclipsă,
Luînd din căruţă pîinea fierbinte pe la muchi,
Aş frînge-o pe genunchi.

Şi-adulmecînd cu nasul plăcuta abureală,
 Cu mîna salutînd dogoarea triumfală,

Sălbatec aş muşca din caşul de zăpadă,
Ca vulturul din pradă.

Apoi aş scoate oala cu-ntunecatul vin,
Şi priveghind cu ochii la trosnetul bovin
De fălci care strivesc cocenii într-o doară,
Ca pietrele de moară,

Vîrîndu-mi tot obrazul în lutul cu arome,
Împodobit pe pîntec cu smalţuri policrome,
Aş soarbe băutura cu-atîta sete-ncît
Mi-ar gîlgîi pe gît.

Şi s-ar vărsa şuvoaie pe lîngă buze-n jos,
Umplînd de sînge barba şi bustul meu păros,
Pe care mi le-aş şterge cu mînecele-n cute,
Cu deştele hirsute.

Cuprins de amorţeală, prea mulţumit în cuget,
Aş scoate un căscat puternic ca un muget,
Şi ca şi cînd Dalila m-ar fi scurtat de plete,
Şi-aş fi băut din Lete,

Greu capul mi-aş culca pe-o mînă de nutreţ,
Furat aş fi de vise c-un sforăit măreţ,
În timp ce lîngă nasu-mi o galbenă adie
Floare de păpădie.

Şi boii m-ar sufla cu nările, şi-ar linge
Pe frunte-mi sarea care din piele s-ar prelinge,
Şi mi-ar mînca şuviţe din ceafă şi din barbă
Crezînd a fi vreo iarbă.

Furnicile s-ar strînge puzderii pe ţurloaie,
Văzîndu-le-ncrustate c-un mîl ca după ploaie,
Iar vrăbiile din unghii, nerespectînd kieful,
Mi-ar ciuguli sideful.

O droaie de mari fluturi ar sta îngrămădită
Peste urechea mea — tulipă inedită —
Pe perii de la pieptu-mi s-ar strînge ca-ntr-o broşă
O gîndăcime roşă,

Şi-ar ocoli albine gura-mi horcăitoare,
În nuc ar bate sus iute-o ciocănitoare,
S-ar auzi departe un tălăngit de tîrlă
Şi-un clipocit de gîrlă.

PARAFRAZĂ HORAŢIANĂ

O, Maecenas, mlădiţă dintr-o slăvită boabă,
Ocrotitorul meu şi dulcea mea podoabă,
La cîte unul place pe-un cal nebun suit
S-alerge peste cîmpuri cu părul despletit,
Un altul n-are tihnă prin foruri pînă nu e
Dus de norod pe tron, măreţ ca o statue,
Cutare adună-n lăzi de bronz aur de-Ophir,
Topaze, cornaline, zmaragde şi safir,
Bătrîna habar n-are de perşi şi de hinduşi,
Cu grijă la garoafe şi flori de cerceluşi,

Armeanul visător bînd ceai vede-n pahar
Caice cu cafea, piper, enibahar,
Cutăruia îi place pe òceànul larg
Să stea sus între pînze, proptit lîngă catarg,
Un altul ca păstruga, săltînd în rîu se joacă,
Trecînd cu cap isteţ prin spuma din bulboacă.
Ici un huzuritor cu somnul greu pe gene
Ziua nămiaza-mare horăie-n buruiene.
Sihastrul tot oftează de pămîntescul trai
Şi-aşteaptă un sfînt Vasile ca să-l ridice-n rai,
La cîntecul de trîmbiţi, unul fără zăbavă
Porneşte la război c-o suliţă grozavă,
Iar pentr-un vînător nimic nu are preţ
Ca goana cu cîini mulţi, pe frig, după mistreţ.
Eu însă, om al lirei, cînd trag coardele mele,
Cu capul ameţit trec dincolo de stele.

CÎNTECE DE PETRECERE

I. *Gaudeamus igitur*

S-a dus frumoasa juventute,
Ne îndreptăm spre senectute;
Intrînd cu tinerii în horă,
Să-ntîrziem măcar c-o oră
Alunecarea în Tartar,
Descris de toți foarte amar.
Ce dacă părul mi-este sur?
Gaudeamus igitur!

Turnați-mi iute în pocal
Pîn' nu devin un nou Tantàl,

Care, se ştie, nu putea
Nici să mănînce, nici să bea.
Acum e timpul, căci apoi
Ne vom jeli toţi: opopoi,
Lîngă Cocitul cel obscur!
Gaudeamus igitur!

Evdemonia e-un secret
Ce n-am aflat în Epictet,
Prea încruntat e Senecà,
Eu-nvăţ mereu nautica.
Deci cine are-n el psihé
Să strige: Vivat! Evohé.
Cu pînzele pe Mar del Zur
Cînt: Gaudeamus igitur!

De Eros încă silă n-am,
Vetust nu sînt precum Priam.
Diotima, aici în poale
Aşează-te cu şoldul moale,
Gingaş întoarsă, aşa încît
Să te cuprind pe după gît,
Să-ţi gust de-aproape suflul pur,
Gaudeamus igitur!

II. *Juvenes dum sumus*

Precum ştii, Anaximene,
Trăim printre fenomene,
Tot ce toarce Clotho-n caer
Este zămislit din aer,

Soarele, imensul sfeşnic,
Mă-ndoiesc că este veşnic,
Viaţa noastră este fumus,
Juvenes dum sumus.

Deci în sălile cinabre
Să cinăm sub candelabre,
Îmbrăcaţi în laticlave,
Slujiţi nu de triste sclave,
Ci de zînele eline,
Purtînd amforele pline,
Pînă nu ne-nghite humus,
Juvenes dum sumus.

Cunoscînd c-acolo jos,
Unde judecă Minòs,
Nu cîştigă bunăvoia
Cine a luptat la Troia,
Pe vin vechi şi închegat,
În vas cu peceţi legat
Să meargă ultimul nummus,
Juvenes dum sumus.

Nu mai spun c-ar fi ridicul
Să sforăim în cubicul;
Cîştigînd ziuă şi noapte,
Înmulţim cu doi pe şapte,
Trăim sub lună şi soare,
Înviind cînd altul moare.
Acesta-i terminus summus,
Juvenes dum sumus.

ÎNTREBĂRI

Dascăle preaînvăţate,
Cel ce-nveţi pe tineri carte,
Spune-mi, ce sînt fiinţele,
Ce scop au seminţele?
De ce cresc pădurile,
De ce mor făpturile?
Pentru ce miroase floarea,
De ce sună sunătoarea?
Pentru ce cînd iese luna
Greierul scîrţîie-ntr-una?

Ce rost are òceànul
Care naşte-n el mărgeanul
Şi pururea în zbucium
Ne cheamă din bucium?
Cine-a semănat pe dîmburi
Rodia plină de sîmburi?
Cine firul de mărar
Şi trunchiul gros de stejar?
Te întreb asemenea,
Cine-a făcut cremenea,
Cine agatul vîrstat
Şi piatra de matostat,
Curmalul şi pinul,
Laptele şi vinul?

Dascăle prealuminate,
Care le ştii toate,
Din blagoslovita-ţi gură
Vreau s-auz învăţătură.
Cel ce pe-altă lume este
Cum poate trimite veste?
De ce n-a scris de la rai
Nici om de rînd şi nici crai?
Cîte poştii are
Măsurînd din zare
În lung şi-n lat
Cerul înstelat?
Să-mi dai socoteală
Cu număr şi răfuială
De gîze cîte roiuri,
De ierburi cîte soiuri,
Pîn' la cel mai mic gîndac
Şi bobul de mac,

Făcîndu-mi răboj
De melc şi stacoj,
Dîndu-mi catagrafie
De ce-a fost şi-o să fie,
Aducîndu-mi ùrice
De fiece purice.

IMPOSTURĂ

În adolescență eram foarte « trist »,
Un veșnic himerist,
Pășind sigilat de destin,
Ca un posibil nou Lamartine,
Contemplînd ale soarelui funeralii
Cu profil de medalii.
Eram numai piele și os
Și mă credeam (cu mîndrie!) tuberculos.
Simulînd pași obosiți și stîngaci,
Mă plimbam în parcuri printre copaci,

Răsfoind teatral cîte o carte,
Ca să fiu observat de departe,
Sau priveam lumea noros şi indirect
Ca *Melancolia* lui Dürer Albrecht.
Şi toate erau numai impostură,
Căci clocoteam de bucurie şi ură,
Convins că într-un lustru
Voi deveni ilustru,
Şi lumea o să mă desfete,
Şi-o să fiu remarcat de fete.

Acum sînt, dimpotrivă, afabil,
Rezervat, însă sociabil.
Deşi port o togă, solemnă hlamidă,
Am totuşi ţinută timidă,
Şi cînd vine spre mine de tineri un stol numeros,
Mă ridic în picioare sfios,
Şi gonindu-mi iute secreta visare
Răspund fără poze la fiecare.
Azi am gravitatea celui care-a biruit,
Dar la suflet sînt îndoit,
Pierzînd vîlvătaia focoasei călduri,
Se-ngrămădesc în mine păduri.
Pe vremuri, încrezut,
« Gîndeam » spre a fi văzut,
Dar acum, cînd spiritul mi-e de probleme fecund,
Mă ruşinez şi m-ascund.
Şi cînd fete şoptind mă-ntîmpină ades cu:
« Ăsta este Călinescu »,
Cercetez locul, emisferic,
Să văd cui s-a dat acest nume generic,
Căci eheu, eheu,
Nu mai am vanităţi de Eu.

La Pontul Euxin am fost să pun întrebări,
S-aud tumulte de mări
Şi ca Ovid de pe mal
Să contemplu spumă şi val.
Ferindu-mă de ipochimeni,
Am aşteptat ca-n preajmă să nu fie nimeni,
Şi-atunci abia mi-am pus capul în palme,
Spre-a apei de-a valme,
Noros şi indirect
Ca *Melancolia* lui Dürer Albrecht.

CONTRASTE

În viață am fost plin de contraste,
Cu zile albe sau nefaste.

Am fost centaur în poieni
Și o șopîrlă-n buruieni,

O sepie stropind cu tuș,
Un alb, pe mare, pescăruș,

Ostaş purtînd sabie grea,
Curtean în mînă c-o lalea,

Suav ca îngerii din rai,
Războinic ca un samurai,

Un sfînt Francisc smerit sub glugă,
Attila neclintit la rugă,

Gînguritor ca turturica,
Impenetrabil ca pisica,

Cuprins de flăcări ca pădurea,
Tăios şi rece ca securea,

Tumultuoasă cataractă,
Bazin de marmură compactă,

Sofist ironic din Elada,
Fanatic, sumbru Torquemada,

În arta vieţii un Socrate,
Neliniştit ca Mitridate,

Atlet senin de Policlet,
Extravagant, nocturn Hamlet,

Suind pe creste colosale,
Tînjind turceşte pe sofale,

Descins din craiul Netinav
Şi dintr-un prost, nemernic sclav,

Paragină de bozii plină,
Cu cipri şi cu mirţi grădină,

Un pin cu fruntea maiestoasă,
O salcie plîngînd pletoasă,

Un măr domnesc cu carnea bună,
Otrăvitoare mătrăgună,

Bizon cu pielea-nămolită,
Păun cu coada zugrăvită,

Nebun ca neamul lui Atrid,
Poet ca regele David.

STATUI

Fi-voi Temutul care doarme
Solemn pe-un postament de arme,
Eroul eponim,
Sau voi pieri în zone joase,
În criptele cu munți de oase
Din neantul anonim?

Avînd închinători destui,
Renaște-voi printre statui

Cu însutite umbre,
Stagnînd între pilaştrii groşi,
Ori lîngă negrii chiparoşi
Pe piedestale sumbre?

Voi saluta ziua de mîini
Cu ridicate albe mîini
Din felurite oraşe,
Pe scara unui capitol,
În foruri, terme, în pristol
De temple uriaşe?

Sau într-o epocă tîrzie,
Cioplindu-mă din fantezie
Cu-al lui ciocan robust,
Va oferi la vrăbii nadă
Pe vreo pustie esplanadă
Vreun sculptor al meu bust?

Mîncat de-a toamnelor otravă
De-aş fi ferit de-o arhitravă
De-aramă sau de fier,
Lipsit de nas sau de-o ureche,
Voi fi de-a pururi nepereche,
Un ornament stingher.

Neştiind ardoarea-mi inerentă
La masca mea indiferentă,

Privind după copaci
Se va zdrobi în braţe grupul
De-ndrăgostiţi, cu nici un scrupul
Sub ochii mei opaci.

Iar ploile curgînd încete,
Punîndu-mi lividă pecete
Pe fruntea-mi idolatră,
Rostogoli-se-vor sub sacri-mi
Bulbi ruginiţi, ca nişte lacrimi,
Pe-obrajii reci de piatră.

STEAUA

Smerit pe boltă am privit
O stea ce-aseară s-a ivit
Printre atîtea feluri
Ce sclipesc pe ceruri.
Ce poate să însemne ea,
Nefiind eu noul Messia,
Nici Alexandru Machedon,
Nici cap de oşti cu groaznic zvon,
Nici sfînt din cei ce merg la rai,
Ori peste mari noroade crai,

Neavînd eu falnic nume
Pe această lume?
Cînd colo, totuşi, cînd aici,
În zboruri ca un licurici,
Ea scoate flăcărele
Deasupra casei mele,
Şi cîte-o rază-aşa-i de lungă,
Că parcă vrea să mă ajungă,
O suliţă care-ar urma
Să-mi străbată inima.
Nicicînd asemenea stea
Pe cer nu a putut să stea
Decît cu vreo menire
Cu totul peste fire.
La piept pun braţele mănunchi,
La maica Lună îngenunchi
Cu teama de-a fi uns
Spre-un ţel de nepătruns.

PROFESORUL DE LATINĂ

Profesorul de latină în clasă intra cu zel
Cum suna din clopoțel.
Suflînd nasul cu amploare, sfătos (sinistru prolog !),
Ne găbjea prin catalog.
Cîteodată dus de Furii, ca o pătimașă Fedră,
Ne chema cîrd la catedră,
Ne cerea să știm iubirea dintre Hèrcule și Malis
Sau Mercur și Acaccàlis.
Te prindea în ignoranță? Îți găseai cu el beleaua,
Harș la palmă cu nuiaua !

Foarte meşter la scandare, nicicînd nu părea sătul
De Properţiu şi Catùl.
Declama în gura mare, sugînd buza cu nesaţiu,
Pe Virgil şi pe Horaţiu.
De emoţia lecturii îşi ciupea vîrful de nas,
Solzos ca un ananas;
Cînd spunea povestea Troiei şi-a nenorocitei Thebe,
Eram pentru el o plebe
Către care juca teatru, ridicat de pe un tron,
Ca nebunul de Neron.
Noi urlam, băteam cu rigla, miorlăiam, cotcodăceam,
Un scandal urît făceam.
Curios ! Atunci magistrul, prins de textul lui sonor,
Părea absorbit de-un nor.
Cînd vorbea de Amazoane, că dormea în pat, s-ar zice,
Cu regina Harpalyce.
Orice băutură nouă o clasa cu scîrbă sub
Vinul clasic de Caecub.
Mă întreb dacă săracul cînd mînca umil la birt
Nu se-mpodobea cu mirt.
El credea cînd pe o bancă şoptea numele Lalagii
A fi *sub tegmine fagi*.
Nu gustam pe vremea ceea, o, Zevs, măslina venafră
Şi nici laptele de capră.
Cum ieşii pe poarta şcolii, cu necaz am pus sigiliu
Peste sulul lui Virgiliu
Şi-am legat îndată bine cu sfori tari şi cu peceţi
Textul celorlalţi poeţi.
Astăzi dascălul teribil reieşindu-mi înainte
Mi se pare fără minte,
Azi şi eu declam pe àntici, dar mînînd cum pot mai bine
Mari tractoare şi combine.

CETATEA CAMBALÙ

Afară ninge, anul s-a isprăvit, iar tu
Mă-ntrebi de sensul vieţii.
N-am explorat, e drept, cetatea Cambalù
Şi nici Oceanul Gheţii.

Eu n-am ieşit din porturi şi deci n-am cunoscut
Nici un arhipelag.
Ca un decor se-arată bogatul Calicut
La orizontu-mi vag.

Cu pînzele umflate eu nu mi-am riscat arca
Și nu am fost în clipa
Cînd jefuit de aur muri la Caxamarca
Regele-Atabalipa.

Nu cred că voi spori cu ştearsa mea figură
Viețile paralele,
Ca Demosten, de pildă, care ținea în gură
Un pumn de pietricele.

Că s-a bătut la Gange cu Por şi gandariții,
Aceasta este tot
Ce ştiu despre-Alexandru, isteț în expediții,
Crescut de Aristot.

Cum a fugit Pompei din cort de la Pharsala
Din cărți mi-aduc aminte,
Precum şi de Caton umblînd în toată fala
Fără încălțăminte.

Pe hartă căutam, din fire-aventuros,
Insula *Viitor*,
Pe care n-o găseşte, ascunsă-n norul gros,
Orice navigator.

Feriți de ghearele ce pică din zbor drepte,
De hoții cu mari pliscuri,

Întru frăţie toţi ridică arcade, trepte,
Coloane, obeliscuri.

Sudori diluviale mi-au clocotit pe frunte,
Vestind drumul deschis;
Timpul, fără să ştiu, m-a dus pe a lui punte,
Ostrovul n-a fost vis.

DIALOG

Horaţiu

Vezi colo alb Soracte stînd sub zăpada groasă !
Dumbrăvile le rupe ninsoarea viforoasă,
De ger apa din rîuri s-a închegat sticloasă.

Taliarh

Priveşte mai departe de Laţiu şi Ahaia
Tot ce se pierde-n ceaţă şi roade veşnic ploaia,
Montblancul, Everestul, Ceahlăul, Himalaya.

Horațiu

Înmoaie frigul aspru, făcînd în vatră jar,
Și toarnă, Taliarh, cu spume în pahar,
Din vas cu două toarte vin de Caecubum rar.

Taliarh

Dinții eternei ierni înțepeniți și duri,
Coagulînd chiar forța pancosmicei călduri,
Nu cred că se topesc de-ai da foc la păduri.

Horațiu

Ce va aduce Mîine eu mă feresc să-ntreb,
Știu că m-așteaptă Haos și fiul său Ereb,
Azi mîngîi o fecioară cu trup crud de efeb.

Taliarh

Pe thalamos cum stai, ca morții într-o rînă
De pe morminte etrusce, o umbră ții de mînă,
Și-n fiecare clipă ți-e fața mai bătrînă.

Horațiu

Din rîs și nepăsare îmi fac pe chip un fard,
Gonesc himera beznei cu faclele ce ard,
Și-nving mirosul Morții cu aburii de nard.

SPADA

Tînăr, cu coif şi spadă,
Credeam că sînt Ahile
Ori Machedon, drept pradă
Luam tinere copile.

Dădeam foc la cetăţi
Cu mari tăciuni de grinzi,
Călcînd pustietăţi,
Soseam pînă la Inzi.

Frumoasă viaţă este,
Ziceam, să dai porunci,
Să-ţi meargă-n lume veste
Robind bărbaţi şi prunci.

Din valea-ntunecoasă
Striga divinul Timp,
Tu mă întreci în coasă,
Nu intri în Olimp.

Zvîrlind pomposul ţol,
Eu m-am spălat în rîu,
Şi ca Apollon gol
Cu spada secer grîu.

Prin aer aruncată
Vibrează ca un cînt,
Iar chica mea roşcată
Se-nvolbură de vînt.

MAI TARE DECÎT BRONZUL

(parafraze)

I

Mai tare decît bronzul am ridicat cetate,
Mai naltă decît Babel cea din antichitate,
Furtuna care smulge chiar cedrii din pămînt
Şi ploaia nu vor sparge acest aşezămînt,
Puhoaiele de ani îl vor lăsa curat
Şi va sclipi în veci ca muntele-Ararat.
Nu voi pieri cu totul; prin ce-am scris şi-am cîntat
Îmi va rămîne chipul într-un bazalt sculptat,
Şi vestea despre mine atît o să se-ntindă
Cît din Pekin sau Londra va dăinui o grindă.

În a-mi găsi un nume urmaşii vor da greş;
Am lăudat zăpada şi floarea de cireş,
Peste meridiane trecea lira-mi în vaer,
Aveam aripi mărețe şi deci zburam prin aer.

II

Cetate-am ridicat cu ziduri de cristal
Ce Nimrod n-a visat, nici Assurbanipal;
Cupola e-o bucată de piatră nestemată,
De ploaie şi furtună în veci nevătămată.
Deasupra-i nori de ani vor alerga într-una,
Ea va luci frumos, aprinsă ca şi luna.
Nu voi pieri astfel; în domul funerar
Ca fluturul voi fi închis în chihlibar
Şi voi rămîne-atît în casa sclipitoare
Cît diamant, topaz nu se topesc de soare.
De unde-s, cum mă cheamă nu se va scrie-un rînd,
Dar harfa pusă sus va spune mult vibrînd,
Se va vedea c-aveam făptură de balaur,
Cu ochii de safir şi unghiile de aur.

EXEGI MONUMENTUM

Am ridicat un monument care e un castel de foiţă,
Transparent ca o aripă de musculiţă,
Uşor ca balonul de păpădie,
Gata să se sfărîme la cel mai slab vînt ce-adie.
O firavă boare îl dă peste cap,
De nu-l ţin bine în palmă, din mînă îl scap.
Un fir de nisip peste el urnit
Îl zguduie asemeni unui bloc de granit.
Arsă de soare hîrtia devine pală,
La o ploaie repede slova se spală,

Cu un pic de căldură se scorojeşte şi sună,
Fiind gata să ia foc la o rază de lună.

O vijelie, şi tot tezaurul meu
Se va zvîrli în aer nebun precum un zmeu
Cu sfoara ruptă; şi nu voi şti de cade
În clocotul rece al unei cascade,
Sau se-aprinde pe sus, făcîndu-se scrum,
Ori mai degrabă pică-n noroiul din drum.

Nu va fi-n stare nici un arheolog
Să dezgroape poemele mele din glodosul epilog,
Unde copita boului cu mersul rar
Le-a-mpins ajutată de roata unui car.
Cînd mi-e teamă ca Siriu să nu explodeze
Şi să nu-nghețe soarele, e greu să dureze
Nişte foi de hîrtie în mileniul cellalt,
Ca munții de cremene şi de bazalt.
Dar ăsta-i unicul meu document, printr-un vers
Dovedesc că am existat cîndva în univers;
Mi-am pus sufletul într-un caiet care-adie
Fragil ca balonul de păpădie.

VERA

Încă un an din timpul cel hărăzit de Parcă
Plutiţi spre viitor suiţi în a mea barcă.
Cîrmaci îndemînatec, neostenit vîslaş,
Să mă feresc de stîncă şi goluri nu sînt laş.
În mine bate falnic o inimă de foc,
În ale vieţii spume ca un delfin mă joc.
Eu sînt de-a pururi tînăr, deşi la păr cărunt,
Căci a lui Chronos coasă ştiu iscusit să-nfrunt.
Săr sprinten ca copiii, la rîset n-am pereche,
Încît ades cununa îmi cade pe-o ureche.

Vijelios la fire, la suflet prea curat,
V-am fost de-atîtea ori supus şi împărat.
Am mîngîiat pe harnic, lenosul nărăvit,
Cu sceptrul, mînios, în creştet l-am lovit.
Cu mîini împreunate făcut-am rugăminte
Acelor încă cruzi în cap să vîre minte,
Dar n-am lăsat ca vorba vicleană să mă-mbete,
Pe cel înşelător l-am spintecat cu sete.
Veniți din patru colţuri sfioşi şi încruntaţi,
V-am dat la gură naiuri şi cugete de fraţi,
Făcui din unul zmeu, din alta făcui zînă,
Şi-n jurul meu jucaţi, ţinîndu-vă de mînă.
Voi, deşi mici de vîrstă, eraţi la umblet grei,
V-am învăţat pe toţi să fiţi de anii mei,
Deschisu-v-am la toţi grădina tinereţii,
La toţi v-am dat un strop din elixirul vieţii.
Iar Vera, care-acum mînia mea n-o gustă,
Plîngînd cu-amărăciune în a ei veche fustă,
Cînd o va reafla pe fundul unui scrin,
Mă va găsi suav şi de blîndeţe plin.
Va zice: « Unde-i el cu trăsnet să mă certe
Şi-apoi, ca după ploaie, să rîdă şi să ierte? »

CÎNTECUL ÎNTÎRZIAT

Cîntecul meu a stat dospit pe sub pămînt,
Încît acum se-aprinde scoţînd văpăi în vînt,

Sau se repede-n slavă, un puţ artezian,
Scoţînd imense jerbe de joc aerian.

Aburul îngheţat pe geam în evantaliu
A prins contur fantastic şi s-a făcut vitraliu.

Abia am scos cîndva suspinul unei plîngeri,
Acum îmi vine zvonul unui concert de îngeri.

Sînt ca un lac pacific, netulburat sub lună,
În care zace-o flotă zdrobită de furtună.

Plasa zvîrlită-odată pe ţărmuri tinereşti
O trag acum umflată de-o zbatere de peşti.

Plăpînd arbust atuncea cu mici flori efemere,
Sînt azi copac robust, încovoiat de mere.

Rupte în bucăţele hîrtiile de ieri
Au încolţit în juru-mi păduri de palmieri.

Un must subţire, clar, de mult în urnă cern,
Acum e gros şi negru, ca vinul de Falern.

Poemul scris cu aur pe o foiţă uşoară,
Îmbălsămat de timp, miroase-a scorţişoară.

PRIMĂVARĂ

La soarele-nfocat
Azi palmele desfac;
De-o grindă neagră-am stat,
Prins ca un liliac.

Cîţi ani inima-mi are?
Am vîrsta tuturor,
Pe-o flacără călare
Alerg spre viitor.

Trecutul țipă-n urmă,
C-un salt săr peste punte,
Scînteia piatra scurmă
Cînd mă ridic pe munte.

Printre cărbuni în mine
Ciocanele-și fac drum,
Din văi cresc pîn' la mine
În coșuri nori de fum.

Sînt tînăr sau bătrîn?
Alerg spre viitor,
Spre stele focul mîn,
Zburînd din nor în nor.

CONDEIUL CARE ARDE

Poemele de-adolescență
Eu nu le-am scris niciodată,
Căci zbucneau cu-așa violență
Că hîrtia era inundată

De valuri de flăcări albastre,
Ca fosforul lui Mefistofèl
Călimara zvîrlea joc de astre,
Condeiul ardea și el.

Azi suflu meşteşugeşte
În spuma grea diafană,
Şi strofa adesea plesneşte
Ca sticla veneţiană.

CUPRINS

POEZII (1937)

LAUDA LUCRURILOR

Lauda materiei

I

II

Statornicie

Doina lui Orfeu

1940—1943

Cu gloria cîntării...

Redactor responsabil: Andrei Rusu
Tehnoredactor: Ionel Gheorghiu

Dat la cules 04.11.1964. Bun de tipar 09.02.1965. Apărut 1965. Tiraj 15.180 ex. 1/1 legate. Hîrtie specială mată vărgată de 90 g/m². Format 800×920/32. Coli ed. 4,81. Coli tipar 8,25. A. nr. 10.521/1964. C.Z. pentru bibliotecile mari 8R. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—O.

Întreprinderea Poligrafică « Arta Grafică », Calea Şerban Vodă 133, Bucureşti — R.S.R., comanda nr. 1321.